
WÓJT GMINY JABŁONNA

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY JABŁONNA**

Autor opracowania:

inż. Matusz Klich

(na podstawie prognozy
opracowanej w 2013 roku
przez mgr Michał Pyra)

Jabłonna, 2018 (wrzesień)

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE.....	3
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIAZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	5
3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
4. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	7
5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	10
6. ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH JEGO ZMIAN PRZY BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU.....	24
8. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	25
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA KRAJOWEGO I MIĘDZYNARODOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE	27
10. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	29
11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH WYNIKAĆ Z REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	39
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	43
13. PODSUMOWANIE.....	44
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	44
15. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	50

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej prognozie są ustalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna. Obszar opracowania obejmuje zarówno pojedyncze działki, jak i większe ich skupiska w obrębie gminy. Gmina położona jest w powiecie lubelskim, w obrębie Wyniosłości Giełczewskiej, przez jej obszar przechodzą drogi wojewódzkie nr 835 i 836. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego z 2015 r. gmina wchodzi w skład aglomeracji lubelskiej i znajduje się w obszarze podwyższonej aktywności gospodarczej.

Podstawę prawną Prognozy oddziaływania na środowisko stanowi:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 810 z późn. zm. t.j.);
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1496 z późn. zm. t.j.),
- Uchwała Nr VIII/51/2015 Rady Gminy Jabłonna z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna,

a także przepisy ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001r.), tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z dnia 2003r.),
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.),

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, które zostały wymienione w rozdziale „14. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

Głównym celem Prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie planu. Ważne jest, aby pamiętać, iż plan nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania. Brak jest pewności, że plan zostanie zrealizowany we wszystkich możliwych aspektach, niemniej należy przyjąć, że tak się stanie. W związku z tym podstawowym założeniem metodycznym jest przyjęcie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia planu.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu planu,

- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu planu celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów planu, tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń planu dla środowiska przyrodniczego.

Zakres Prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak WPN.610.32.2018.GC z dnia 25 lipca 2018 r.) i Państwowym Powiatowy Inspektorem Sanitarnym w Lublinie (pismo znak NZ-700/90/2018 z dnia 4 września 2018 r.) i jest on zgodny z art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 810 z późn. zm. t.j.). Zakres został dostosowany do skali zmian *Planu* oraz stopnia szczegółowości i precyzji jego ustaleń. Prognoza poddaje ocenie przewidywane skutki oddziaływań w kontekście ich potencjalnych – korzystnych i niekorzystnych – wpływów na elementy środowiska i warunki życia ludzi.

Opracowanie prognostyczne uwzględnia i wykorzystuje inwentaryzacyjne, studialne i planistyczne źródła informacji odnoszące się do zagadnienia środowiska przyrodniczego obszaru opracowania, jak również publikacje dotyczące metod przeprowadzania analiz skutków środowiskowych. Kluczowymi **dokumentami w powiązaniu, z którymi została sporządzona Prognoza** były:

- Projekt zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna, 2018;
- Ekofizjografia podstawowa Gminy Jabłonna;
- Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Jabłonna 2016-2023, Jabłonna 2015.
- Prognozę oddziaływania na środowisko zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Strzyżewice, 2012;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, Lublin 2016;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015;
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywy do 2016.

Ileokroć w niniejszym dokumencie jest mowa o *Planie*, rozumie się przez to projekt „zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „Prognozę oddziaływania na środowisko zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna”. Prognoza nie jest przepisem prawa, a więc nie jest wiążąca dla obywateli, ani dla władz gminy, jednakże może zasadniczo wpływać zarówno na kształt projektowanego dokumentu i jego późniejszą realizację. Jest to „środek wczesnego ostrzegania”, który powinien się przyczynić do wyboru wariantów najlepszych dla środowiska przyrodniczego. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż identyfikacja potencjalnych zagrożeń oraz przedstawienie przewidywanych skutków realizacji Planu nie są równoznaczne z ich wyeliminowaniem.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

Celem zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna jest:

- ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego;
- ochrona lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego oraz ukształtowanie prawidłowego układu komunikacyjnego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań;
- określenie przeznaczenia oraz zasad zagospodarowania poszczególnych terenów tak, aby umożliwić kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska i zdrowia ludzi oraz wartości kulturowych gminy.

Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych plan określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz wskazanie i uregulowanie stanu przestrzeni publicznych. *Plan* uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy planu mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni.

W Planie określone zostały:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania,
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy, jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów,
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów i obszarów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem mas ziemnych,
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy,
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- sposób i termin tymczasowego zagospodarowania i użytkowania terenów,

- stawki procentowe, na podstawie, których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obowiązującymi ustaleniami graficznymi na rysunku planu są: granice obszaru objętego planem, linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, numery i symbole literowe terenów.

Plan ustala następujące przeznaczenie terenów oznaczone symbolami:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – **MN**,
- tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej – **MN/U**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej – **MN/ML**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i nieuciążliwej aktywności gospodarczej – **MN/P**,
- tereny zabudowy zagrodowej – **RM**,
- tereny zabudowy usługowej – **U**,
- tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem mieszkalnictwa jednorodzinnego – **U/MN**,
- tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy letniskowej – **U/ML**,
- tereny zabudowy letniskowej – **ML**,
- tereny zabudowy letniskowej i jednorodzinnej – **ML/MN**,
- tereny obiektów produkcyjnych składów i magazynów z dopuszczeniem usług – **P/U**,
- tereny upraw polowych i ogrodnich – **R**,
- tereny łąk – **ZŁ**,
- tereny lasów – **ZL**,
- tereny zieleni naturalnej – **ZN**,
- tereny wód otwartych – **WS**,
- tereny urządzeń elektroenergetycznych – **E**,
- droga główna ruchu przyspieszonego - wojewódzka – **KDG-W Nr 835**,
- droga zbiorcza powiatowa – **KDZ-P**,
- droga lokalna – gminna – **KDL-G**,
- droga dojazdowa – gminna – **KDD-G**,
- droga wewnętrzna – **KDW**,
- tereny komunikacji pieszo-jezdnej – **KXL**.

3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Planu*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Należy podkreślić, iż plan miejscowy nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń, w związku z tym niniejsza *Prognoza* ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

4. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Projekt *Planu* określa zasady, które pozwolą na dokonanie oceny i monitorowania efektów jego realizacji. Podano w nim wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku.

Wskaźnikami uwzględnionymi i opisanymi w projekcie planu odnoszącymi się bezpośrednio do ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców są między innymi:

- maksymalny procent zabudowy działki,
- wskaźnik intensywności zabudowy,
- powierzchnia biologicznie czynna,
- stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- zakaz prowadzenia działalności przekraczających dopuszczalne wielkości oddziaływanie na środowisko poprzez emisję substancji i energii, w szczególności dotyczące wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania, zanieczyszczania powietrza, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, winno zamykać się na terenie działki budowlanej lub zespołu działek, na których jest wytwarzane,
- obowiązek ochrony przed hałasem dla istniejącej zabudowy i zapewnienia właściwego standardu akustycznego dla nowoprojektowanej zabudowy poprzez określenie dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi.

Przyjęte w projekcie *Planu* wskaźniki monitorowania są rozbudowane i nie wymagają uzupełnienia. Pozwoli to na przeprowadzenie bardzo dokładnej oceny efektywności realizacji planu miejscowego, będąc jednocześnie dobrym punktem wyjścia do analizy i opracowania sprawozdania z jego realizacji. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu

przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1496 z późn. zm. t.j.) organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (wójt, burmistrz lub prezydent) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji Rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych należy zaliczyć:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne bądź zmiany funkcji terenu,
- ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, przemian struktury agrarnej, powierzchni urządzonych terenów zieleni i wzrostu lesistości).

W poniższej tabeli przedstawione zostały proponowane wskaźniki służące analizie jakości środowiska i realizacji Planu:

Tabela nr 1. Wskaźniki służące analizie jakości środowiska

Wskaźnik	Jednostka	Wartość w roku
Jakość powietrza, odnawialne źródła energii		
Ocena jakości powietrza na podstawie pomiarów wykonanych przez WIOŚ	klasa	
Liczba instalacji ogrzewania i podgrzewania wody gospodarczej w oparciu o źródła powodujące niską emisję (węgiel kamienny)	szt.	
Liczba instalacji ogrzewania i podgrzewania wody gospodarczej w oparciu o paliwa ekologiczne (gaz, olej opałowy, energia elektryczna)	szt.	
Liczba instalacji ogrzewania i podgrzewania wody gospodarczej wykorzystującej odnawialne źródła energii	szt.	
Jakość wód, gospodarka wodno-ściekowa		
Zwodociągowanie obszaru	%	
Długość sieci wodociągowej	km	
Jakość wody w sieci wodociągowej	klasa	
Gospodarstwa podłączone do kanalizacji	%/ ilość	
Gospodarstwa podłączone do bezodpływowych zbiorników na nieczystości (szamb)	%/ilość	
Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	

Prognoza oddziaływania na środowisko
zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna

Ilość ścieków odprowadzanych z terenu Gminy	tys. m ³ /rok	
Pobór wód (wodociągi) na terenie miasta i gminy	tys.m ³ /rok	
Klasą czystości wód w rzekach	klasa	
Gospodarka odpadami		
Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych ogółem	Mg/r	
Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca	kg/M/r	
Odsetek odpadów komunalnych składowanych na wysypiskach	%	
Poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych	%	
Ochrona przyrody, bioróżnorodności, krajobrazu		
Obszary gminy objęte ochroną przyrody lub krajobrazu	%	
Lesistość obszaru	%	
Liczba nasadzeń drzew na terenach gminy	szt.	
Liczba pomników przyrody w mieście	szt.	
Inne formy ochrony przyrody w granicach gminy (parki, rezerваты, użytki)	ha	
Klimat akustyczny		
Uciążliwość akustyczna dróg wojewódzkich (wymienić poszczególne drogi w tej klasie)	na podstawie pomiarów Zarządcy drogi lub WIOŚ / dB	
Uciążliwość akustyczna dróg powiatowych (wymienić poszczególne drogi w tej klasie)	na podstawie pomiarów Zarządcy drogi lub WIOŚ / dB	
Uciążliwość akustyczna dróg gminnych (wymienić poszczególne drogi w tej klasie)	na podstawie pomiarów Zarządcy drogi lub WIOŚ/dB	
Zakłady produkcyjne	WIOŚ /dB	
Obiekty usługowe	WIOŚ/ dB	
Promieniowanie elektromagnetyczne		
Ilość stacji bazowych telefonii komórkowych	szt.	
Linie elektryczne (napowietrzne i podziemne)	szt.	

Prognoza oddziaływania na środowisko
zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna

Gospodarka i infrastruktura		
Liczba miejsc noclegowych	szt.	
Liczba miejsc parkingowych na obszarze gminy (w tym sezonowych obsługujących ruch turystyczny)	szt.	
Długość ścieżek rowerowych	km	
Udział gospodarstw posiadających atesty ekologiczne w ogólnej liczbie gospodarstw	%	
Ilość gospodarstw agroturystycznych	szt.	

Szczegółowe warunki monitoringu powinny być opracowywane na etapie przygotowania dokumentacji dla poszczególnych elementów infrastruktury, zagospodarowania terenu, w tym szczególnie dla przedsięwzięć mających wpływ na środowisko. Powinny także zawierać zestaw odpowiednich wskaźników umożliwiających nadzór nad prawidłową realizacją zadania oraz źródeł ich pozyskania i wykonywania oceny. Zbiór takich indykatorów powinien obejmować wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Jednostkami odpowiedzialnymi za prowadzenie takiego monitoringu powinny być instytucje związane z gospodarką wodną, zarząd dróg, urząd gminy, starostwo powiatowe, szczególnie w zakresie ochrony przyrody, Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. PPN, IMGW, WWF i inne. Pośrednio efekty i skutki środowiskowe realizacji planu mogą znaleźć odzwierciedlenie w kolejnych raportach instytucji odpowiedzialnych za monitorowanie stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego w województwie, np.: WIOŚ w zakresie hałasu, ochrony powietrza i wód, Państwowego Instytutu Geologicznego (wody podziemne) i innych.

5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie geograficzne gminy Jabłonna (leży w odległości około 70 km od granicy państwa), szereg zasad z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego wprowadzonych w dokumentach planistycznych oraz zasięg oddziaływań projektowanych zmian w istniejącym zagospodarowaniu, nie przewiduje się, aby realizacja zapisów *Planu* mogła spowodować transgraniczne oddziaływania na środowisko.

6. ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNYCH JEGO ZMIAN PRZY BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

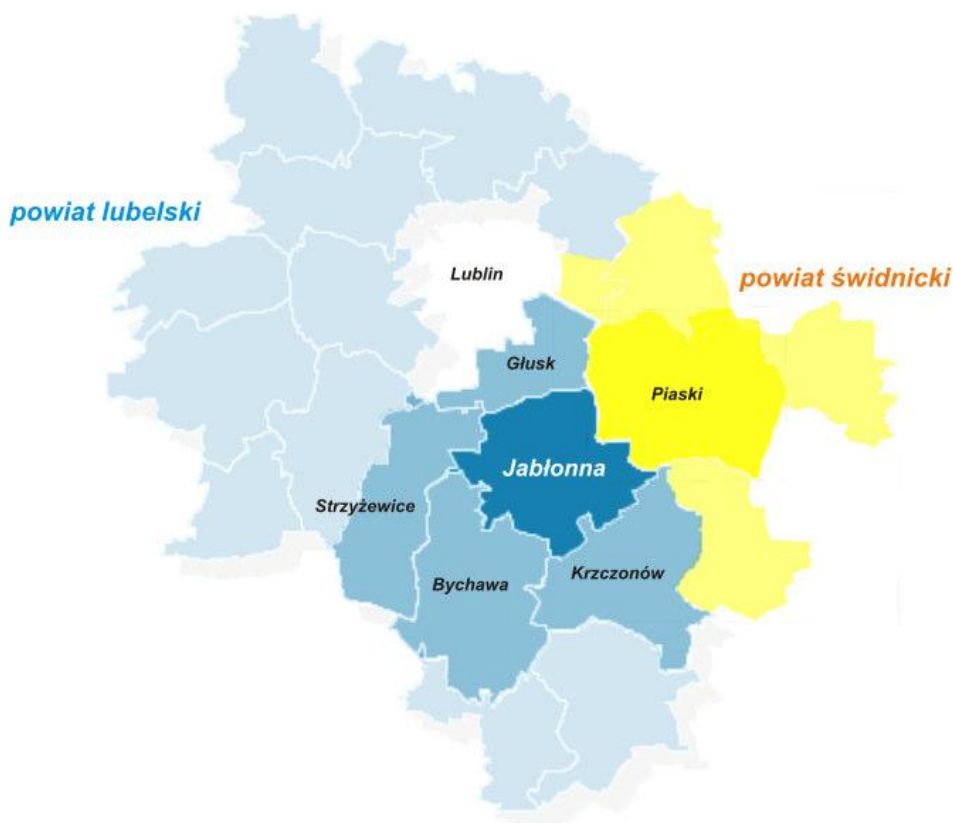
Położenie

Gmina Jabłonna jest jedną z szesnastu gmin powiatu lubelskiego. Położona jest w południowo-wschodniej części powiatu w odległości 18 km od Lublina. Miejscowość gminna położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 835 łączącej Lublin z Biłgorajem. Przez teren gmin przebiega również droga wojewódzka nr 836 Bychawa – Piaski. Graniczy z następującymi jednostkami:

- od wschodu – gmina Piaski,
- od północy – gmina Głusk,

- od zachodu – gminy: Strzyżewice i Bychawa,
- od południa – gminy: Bychawa i Krzczonów.

Administracyjnie składa się z 17 sołectw: Chmiel Pierwszy, Chmiel Drugi, Chmiel Kolonia, Czerniejów, Czerniejów Kolonia, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna Druga, Jabłonna Majątek, Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Piotrków Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie, Skrzynice Kolonia, Tuszów, Wierciszów, Wolnica.

Rys. 1. Położenie gminy.

Źródło: *Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Jabłonna 2008 – 2015, Jabłonna 2008.*

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego gmina Jabłonna leży w obrębie następujących jednostek:

Obszar: *Europa Zachodnia*

Podobszar: *Pozaalpejska Europa Zachodnia*

Prowincja: *Wyżyny Polskie*

Podprowincja: *Wyżyna Lubelsko-Lwowska*

Makroregion: *Wyżyna Lubelska*

Mezoregion: *Wyniosłość Giełczewska*

Obszar opracowania charakteryzuje się nieznacznie pofałdowaną rzeźbą terenu. Cały obszar gminy objęty jest różnymi formami ochrony ekologicznej: ok. 3/4 powierzchni gminy znajduje się

w granicach Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, natomiast jej południowo - wschodni fragment leży w obrębie Krzyczonowskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Przedmiotem ochrony są w obu przypadkach cenne skupiska roślin oraz klasyczna wyżynna rzeźba terenu.

Budowa geologiczna

Gmina Jabłonna znajduje się w obrębie niecki lubelskiej. Jej najstarszym ogniwem jest podłoże krystaliczne, stanowiące fragment wschodnio-europejskiej platformy prekambryjskiej. Na podłożu krystalicznym zalegają osady kambru (przede wszystkim piaskowce). Na południe od obszaru opracowania przebiega południowo-zachodnia granica występowania utworów kambryjskich. Osady dewońskie (ilaste, piaszczysto-mułowcowo-ilaste oraz węglanowe: dolomity, margle i wapienie anhydrytowe) osiągają miąższość około 2500 m. Utwory karbonu, o miąższości około 800 m, to głównie zlepieńce, piaskowce, mułowce, iłowce i osady węglanowe. Osady jury górnej, zalegające niezgodnie na skałach karbońskich, reprezentowane są przez wapienie, wapienie margliste, dolomity oraz margle dolomityczne. Miąższość tych osadów wynosi ponad 200 m. Kreda dolna w omawianym rejonie występuje w sposób szczątkowy. Utwory kredy górnej, wykształcone zostały w postaci opok, margli z galukonitem, dolomitów, wapieni zwięzłych, wapieni marglisto-piaszczystych z domieszkami glaukonitu i fosforytów. W obszarze stromych zboczy doliny Kosarzewki, czasami również na wierzchołkach, skały te występują na powierzchni. Strop utworów kredowych na opisywanym terenie znajduje się na wysokości 170-200 m n.p.m., a ich miąższość wynosi około 1000 m. Osady kredy górnej w strefie przypowierzchniowej są silnie zwietrzałe.

Formy czwartorzędowe występują dużo powszechniej w porównaniu do utworów kredowych. Miąższość osadów jest zróżnicowana – w obrębie dolin rzecznych dochodzi do kilkunastu metrów, natomiast w obszarach wododziałowych nie przekracza 1 m. Na terenach najwyższej położonych czwartorzęd jest zredukowany nawet tylko do warstwy glebowej.

W wyniku obecności na tym terenie lądolodu skandynawskiego powstały warstwy pyłów lessowych wywiewanych z przed czoła lądolodu. Ich miąższość jest zwykle średnia tj. 50 - 100 cm.

Rzeźba terenu

Pochodną budowy geologicznej jest ukształtowanie terenu, które ze względu na swoje cechy zostało zaklasyfikowane do mezoregionu Wyniosłość Giełczewska, co świadczy o małym urozmaiceniu form rzeźby.

Cechą charakterystyczną są faliste poziomy zrównań, z których wyrastają wzgórza ostańcowe (Góra Piotrkowska, ostańce w rejonie miejscowości Chmiel). Obszary wierzchołkowe rozcinają liczne suche doliny o przebiegu zbliżonym do równoleżnikowego, dla których bazą erozyjną jest dolina Czerniejówki głęboko wcięta w podłoże. Długość suchych dolin, czasami rozkrzewionych w górnych odcinkach, osiąga nawet kilka kilometrów. Zasadniczą osią morfologiczną terenu jest dolina Czerniejówki o stosunkowo wąskim dnie i asymetrycznych zboczach.

Duże zróżnicowanie hipsometryczne obszaru gminy wynika ze znacznych różnic wysokości względnych pomiędzy dnami dolin rzecznych a ostańcami. Różnice względne osiągają (pomiędzy dnem doliny Czerniejówki w pobliżu ujścia Skrzyniczanki a Górą Piotrkowską) około 100 m, podczas gdy na pozostałych obszarach gminy wahają się w granicach 40 – 60 m. Wysokości bezwzględne rosną w kierunku południowym. Spadki terenu wahają się w granicach 5 % na obszarach wierzchołkowych a na zboczach dolin rzecznych (głównie Czerniejówki) i suchych dolin dochodzą do ponad 20%. Duże spadki osiągają również stoki ostańców. z uwagi na niemal południkowy przebieg doliny Czerniejówki, na obszarze gminy przeważają tereny o ekspozycji wschodniej i zachodniej. Taką zasadę zaburzają wzgórza ostańcowe o mniej lub bardziej regularnym kształcie zbliżonym do stożka.

Gleby i surowce mineralne

Podłoże zbudowane z lessów i utworów lessowatych, utworów pyłowych, margli i piasków, dało podstawę do wytworzenia się na terenie gminy charakterystycznych gleb.

Pod względem typologicznym przeważają dwa główne typy: gleby płowe zwane dawniej glebami pseudobielicowymi (około 62 %) i gleby brunatne (około 37 % powierzchni gminy). Pozostałe typy gleb (gleby brunatne właściwe, czarne ziemie właściwe, mady, gleby glejowe i gleby mułowo-torfowe zajmują około 1,5 % powierzchni gminy. Zasadniczą powierzchnię uprawową tworzą gleby płowe zarówno pod względem zajmowanej powierzchni jak i dostępności uprawowej. Wynika to z faktu, iż gleby brunatne wyługowane zalegają na stokach bardziej nachylonych, trudniejszych do uprawy.

Pod względem bonitacyjnym zdecydowanie przeważają gleby klasy III i IV (a i b), zajmując łącznie niemal 70 % powierzchni gminy. Nie występują gleby najlepsze klasy I i gleby najłabsze klasy VIz. Gleby klasy II zajmują około 5 % powierzchni, a gleby klasy V i VI to zaledwie 1,5 %. Można, więc przyjąć, iż na obszarze gminy zdecydowanie przeważają gleby bardzo dobre i dobre, zajmując łącznie niemal 94 % areалу gruntów ornych. W rozkładzie przestrzennym gleby słabsze w większych konturach występują głównie w północnych rejonach gminy. W mniejszych enklawach spotyka się je przy lasach i w małych konturach – są nierównomiernie rozrzucone na całym obszarze gminy.

Użytki zielone, w gminie Jabłonna, kojarzą się wyłącznie z dnami dolin rzecznych (Czerniejówka, Skrzyniczanka, Potok spod Tuszowa). Tu również zdecydowanie dominuje klasa III i IV zajmując łącznie 85 % wszystkich użytków zielonych. Duży udział mają użytki zielone w klasie V – 18,6 %. Pozostałe użytki zielone, przy braku klasy I, zajmują łącznie 6,4 %, z czego klasa II to 3,8 %. Konkluzja jest podobna jak dla gruntów ornych. W gminie przeważają bardzo dobre i dobre użytki zielone.

Na obszarze gminy zdecydowanie dominują kompleksy 2 i 3 zajmując łącznie około 73,4 % powierzchni gruntów ornych. Kompleksy 4 i 5 zajmują odpowiednio 8,9 i 10,2 % powierzchni, a kompleks 1 (pszenny bardzo dobry) to około 5 %. Pozostałe kompleksy (5,6 i 8) to zaledwie 2,6 %. Kompleks 1 obejmuje gleby o najwyższej przydatności rolniczej. Zgrupowane w nim gleby mają charakter uniwersalny i są przydatne pod uprawy wszystkich roślin polowych i warzyw. Występują głównie w południowych rejonach gminy w małych i średnich konturach. Gleby kompleksu 2 (pszennego-dobrego) mogą być okresowo nadmiernie uwilgotnione. Są również glebami uniwersalnymi, przydatnymi do uprawy wszystkich roślin polowych i warzyw. Zajmują jedną trzecią powierzchni gruntów i są rozrzucone w dużych i średnich konturach po całym obszarze gminy, za wyjątkiem rejonów północnych. Największą powierzchnię zajmują kompleks 3 (pszenny wadliwy). Wadą tego kompleksu (stąd nazwa wadliwy) jest niedobór wody w latach o niskich opadach atmosferycznych. Występuje najczęściej na stromych stokach. Gleby tego kompleksu w latach wilgotnych w planowaniu dorównują glebom kompleksu pszennego dobrego. Występują one w dużych i średnich konturach rozrzuconych po całym obszarze gminy. Największe ich zgrupowanie zajmuje środkowe rejony gminy. Kompleks 4 (żytni bardzo dobry) i 5 (żytni dobry) dominują w północnych rejonach gminy i w mniejszych konturach występują na całym obszarze gminy. Kompleks 5 najczęściej towarzyszy kompleksowi 3 i 4. Pozostałe kompleksy z uwagi na marginalne powierzchnie nie mają istotnego znaczenia w ocenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Występujące na terenie gminy użytki zielone, obejmujące dna dolin rzecznych, zakwalifikowane zostały do kompleksu 2z (76 %) i 3z (20,6 %). Kompleks 1z, najlepszy, to zaledwie około 3 % użytków zielonych w gminie.

Obszar gminy z uwagi na bogate urzeźbienie terenu, zagrożony jest erozją wodną i wąwozową. Skala zagrożeń wynika z wielkości nachylenia stoków, ich długości oraz rodzaju pokrywy glebowej.

Na obszarze gminy Jabłonna nie ma udokumentowanych złóż kopalin użytecznych, jak również brak jest przesłanek geologicznych dla ich udokumentowania. Pomimo to kruszywa naturalne wydobywane są przez mieszkańców gminy na potrzeby własne w kilkunastu odkrywkach eksploatowanych na dziko. Wyrobiska, zlokalizowane w obrębie niewielkich pól utworów aluwialnych i deluwialnych, nie dają szans poszerzenia bazy surowcowej. W opracowaniu pt. „Inwentaryzacji złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska gminy Jabłonna” wyznaczono obszary prognostyczne z możliwością udokumentowania złóż opok, to jednak z uwagi na fakt występowania obszarów prawnie chronionych, ewentualna ich eksploatacja mogłaby się odbywać z dużymi ograniczeniami.

Wody powierzchniowe

Mezoregion Wyniosłość Giełczewska charakteryzuje się rzadką siecią rzeczną o małej zasobności wodnej, rozchodząca się promieniście od centrum. Na terenie gminy bierze początek Czerniejówka (Kol. Piotrków) i jej dopływ Skrzyniczanka (Skrzynice), które wypływają ze źródeł. Trzecią strugą wodną na obszarze gminy jest Potok spod Tuszowa, który również bierze swój początek z 4 źródeł i poza obszarem gminy wpada do Kosarzewki. Wymienione rzeki są małe, prowadzą mało wody, a w górnych swych odcinkach tracą wody w spękanych skałach węglanowych podłoża. Po drodze zasilają je liczne źródła. Średni przepływ Czerniejówki (największej rzeki na obszarze gminy) przy opuszczeniu granic gminy wynosi zaledwie 0,24 m³/s. Przepływy pozostałych cieków wodnych wahają się w granicach od kilkunastu do kilkudziesięciu litrów wody na sekundę. Reżim przepływu rzek wykazuje wyraźną zmienność roczną i sezonową. Największe ilości wody płyną w rzekach w okresie wiosny (marzec, kwiecień), a najniższe pod koniec lata (sierpień, wrzesień). Warto zaznaczyć, iż część wód powierzchniowych infiltruje z koryt rzecznych do wód podziemnych. Zjawisku temu sprzyja występowanie tuż przy powierzchni, spękanych skał kredowych, przykrytych zwietrzeliną gruzową lub utworami piaszczystymi.

Cechą szczególną obszaru opracowania jest występowanie dużej liczby źródeł w większości podboczowych o małej wydajności, do kilkunastu litrów wody na sekundę.

Najbliższy punkt pomiarowy badający stan wód powierzchniowych zlokalizowany jest na rzece Czerniejówce poza obszarem gminy w punkcie pomiarowo-kontrolnym Czerniejówka – Lublin – ul. Fabryczna w odległości około 11 km od granicy gminy. Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010 - 2012 w ramach monitoringu operacyjnego na obszarze województwa lubelskiego przez WIOŚ w 2011 roku wykazała następujące wartości wskaźników:

- Oceny dziedziczne:
 - Fitoplankton,
 - Fitobentos – stan umiarkowany,
 - Makrobezkręgowce – stan umiarkowany,
 - Klasa elementów hydromorfologicznych – potencjał dobry,
 - Klasa elementów fizykochemicznych – potencjał dobry,
 - Rok dziedziczenia elementów fizykochemicznych – 2010,
- Elementy biologiczne: Klasa elementów biologicznych – potencjał umiarkowany,
- Klasa elementów hydromorfologicznych – potencjał dobry,
- Klasa elementów fizykochemicznych – potencjał dobrego,
- Stan/potencjał ekologiczny – potencjał umiarkowany,

- jcw na obszarze chronionym – tak,
- Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych – nie,
- Stan/potencjał ekologiczny po uwzględnieniu obszarów chronionych – umiarkowany,
- Stan jcw – zły.

Wody podziemne

Wody podziemne na obszarze gminy Jabłonna występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych. Wody piętra czwartorzędowego najobficiej zalegają w dnach dolin rzecznych. Głębokość występowania wody wynosi od kilkunastu centymetrów do 2 – 5 m pod powierzchnią topograficzną terenu. Wykazują one okresowe wahania lustra wody, średnio w granicach około 0,5 m. Wody czwartorzędowe w dolinach rzek nie tworzą odrębnego zbiornika wód podziemnych, pozostając w ścisłej więzi hydraulicznej z wodami kredowymi. Sprzyja temu wysoka wodoprzepuszczalność nadkładu, głównie piasków. Zasilanie czwartorzędowego piętra wodonośnego następuje poprzez infiltrację opadów atmosferycznych w podłoże oraz przez dopływ wody krążącej w skałach węglanowych podłoża. Wody czwartorzędowe występują również lokalnie w strefach wierzchowinowych ostańców (Piotrkówek, Wólka Jabłońska, Czerniejów, Chmiel). W rejonach wzgórz ostańcowych, również lokalnie, pod wadami czwartorzędowymi, występuje piętro wodonośne wód trzeciorzędowych.

Zasadniczym piętrem wodonośnym na obszarze gminy są wody kredowe, stanowiące na obszarach wierzchowinowych jedyny horyzont wodonośny. Głębokość zalegania wód kredowych w dolinach rzek waha się od kilku do kilkunastu metrów, natomiast w rejonie wzgórz ostańcowych wynosi kilkadziesiąt metrów pod powierzchnią topograficzną terenu (np. 34 m głębokości studni wodociągu wiejskiego w Chmielu). Zwierciadło wód kredowych obniża się niemal symetrycznie od wzgórz ostańcowych w kierunku lokalnych baz drenażu. Główną bazę drenażu stanowi leżąca poza obszarem gminy dolina Bystrzycy, natomiast lokalnymi bazami drenażu są doliny Czerniejówki, Skrzyniczanki i Kosarzewki, leżące również poza obszarem gminy.

Zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę, dla potrzeb komunalnych i gospodarskich odbywa się z kredowego poziomu wodonośnego, poprzez dobrze rozbudowany system wodociągów gminnych z ujęć zlokalizowanych głównie na obszarze gminy. Gmina jest niemal w całości zwodociągowana. Wody czwartorzędowe, tylko sporadycznie, czerpane są ze studni kopanych dla celów gospodarskich.

W punkcie krajowego monitoringu jakości wód podziemnych położonym na terenie gminy w miejscowości Wierciszów, znajdującego się w dorzeczu Kosarzewki (Bystrzycy), w wodach poziomu kredowego stwierdza się klasę II (wody dobrej jakości). Poziom azotanów równy 13,70 mg/l, ocena mikrobiologiczna (liczba bakterii grupy coli 43 w 100ml, w tym typu kałowego 15 w 100ml).

Warunki klimatyczne

Gmina leży w strefie klimatu umiarkowanego o narastających w kierunku wschodnim wpływach klimatu kontynentalnego, zaś w regionalizacji klimatycznej Lubelszczyzny A. i W. Zinkiewiczów (1975), sytuuje się w dziedzinie lubelsko-chełmskiej (uważanej za najbardziej sprzyjającą człowiekowi). Charakteryzuje się znacznymi rocznymi sumami opadów (500-600 mm), najwyższą w rejonie liczbą dni z gradem (10-18 dni w roku) oraz najwyższymi wartościami usłonecznienia względnego latem (45-50%). W regionalizacji A. Wosia (1999), gmina sytuuje się w Regionie Wschodniomałopolskim charakteryzującym się małą liczbą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą (średnio w roku jest ich 122, w tym mniej niż 40 z dużym zachmurzeniem). Stosunkowo liczniej natomiast zjawiają się dni z pogodą przymrozkową umiarkowanie zimną z opadem (jest ich w roku

około 14) oraz typy pogody z grupy mroźnych. Ponadto gmina posiada bardzo korzystne w skali kraju warunki usłonecznienia, a średnie roczne temperatury powietrza wynoszą 7,4°C.

Z punktu widzenia potrzeb mieszkańców i rekreacji szczególnie ważne są cechy klimatu lokalnego (topoklimatu), wpływającego w głównej mierze na bioklimat (to jest zespół czynników meteorologicznych wpływających na organizmy żywe (w tym na zdrowie człowieka)). W gminie Jabłonna zdecydowanie przeważają tereny o bardzo korzystnych i korzystnych warunkach bioklimatycznych, to jest związanych z wierzchowinami o suchym podłożu. Wyróżniają się bardzo dobrymi warunkami radiacyjnymi i anemologicznymi. Wyróżniający jest tu bioklimat lasu Rudki z dominującymi drzewostanami sosnowymi (siedliska boru świeżego), który pod względem bioterapeutycznym i psychoregulacyjnym oddziałuje stabilizująco na schorzenia układu oddechowego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie lubelskim dotyczącą roku 2011. Ocenę przeprowadzono w odniesieniu do stref z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Ocenę wykonano w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji, w oparciu obowiązujące akty prawne.

Nowy podział kraju na strefy jest zgodny z zapisami założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, stanowiącej transpozycję Dyrektywy 2008/50/WE do prawa polskiego. Według nowego podziału strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa.

Obszar objęty opracowaniem należy do strefy lubelskiej. Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2012 pod kątem ochrony zdrowia wskazuje, iż:

- pod względem zawartości dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, benzenu, ołowiu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, benzo/a/pirenem, pyłu PM_{2,5}, znajduje się w klasie A,
- pod względem zanieczyszczenia pyłem PM₁₀, znajduje się w klasie C,
- poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego (klasa D2).

Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2012 według kryteriów odniesionych do ochrony roślin wskazuje iż obszar opracowania: pod względem wskaźnika dla ozonu (wg poziomu celu długoterminowego), znajduje się w klasie D2, pod względem wskaźnika dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, znajduje się w klasie A.

Flora

Zróżnicowanie szaty roślinnej stanowi wypadkową czynników siedliskowych jak podłoże geologiczne ukształtowanie powierzchni, warunki wilgotnościowe oraz klimat. Różnorodność florystyczną opisywanego obszaru tworzą następujące grupy ekosystemów:

- kompleksy leśne i zarośla,
- zieleń przydrożna, a szczególnie szpalery drzew o wysokich walorach krajobrazowych i izolacyjnych,
- łąki i pastwiska, murawy, zbiorowiska roślinne tworzone przez wiele gatunków traw niskich i luźno kępkowych,
- pola uprawne, roślinność synantropijna, jednogatunkowe skupienia roślin uprawnych,

- sady (skupienia drzew i krzewów owocowych),
- ogrody przydomowe (skupienia drzew, krzewów oraz warzyw i roślin ozdobnych),
- wielogatunkowe sztuczne kombinacje drzew parków i cmentarzy,
- nieużytki, zbiorowiska roślinności ruderalnej,
- wody powierzchniowe z roślinnością błotną i zielenią łągową.

Szatę roślinną, najbardziej zbliżoną do naturalnej tworzą przede wszystkim obszary leśne, zajmujące około 16,7 % powierzchni terenu. Zgrupowane są głównie w północno-wschodniej (Las Mętowski) i wschodniej (kompleks leśny pomiędzy Piotrkowem a Wolnicą) części gminy. Większy kompleks leśny (Las Markówka) występuje również w centralnej części gminy, na wschód od miejscowości Jabłonna. Ponadto kilka mniejszych kompleksów leśnych spotyka się w zachodnich i południowych rejonach gminy. W gminie zdecydowanie przeważają lasy na siedlisku grądowym. Są to lasy świeże z przewagą drzewostanów dębowych i znaczną domieszką grabu, sosny zwyczajnej i lipy. Ponadto w niewielkich ilościach występują: topola czarna, brzoza brodawkowata i rzadko świerk. Warstwę krzewów tworzą: leszczyna, trzmielina, kruszyna, kalina, dereń świdwa, rzadziej bez czarny. Fragmentarycznie występują bory świeże (Las Mętowski) z przewagą sosny zwyczajnej, z domieszką dębu szypułkowego, topoli, osiki i brzozy brodawkowatej. Wśród krzewów dominuje jarzębina i jałowce. Przeważają drzewostany w III i IV grupie wieku.

Ważnym ośrodkiem różnorodności biologicznej jest dolina Czerniejówki, w której dnie zachowały się niewielkie fragmenty lasów siedlisk mokrych i wilgotnych ze zdecydowaną dominacją olszy czarnej (okolice Czerniejowa). Warstwę krzewów tworzy głównie wierzba szara, czeremcha i kruszyna.

Zbiorowiska łąkowe i szuwarowe związane są z dnami dolin rzecznych i zbiornikami wodnymi. W gminie zajmują one kilka procent powierzchni z uwagi na stosunkowo wąskie dna dolin rzecznych. W zagospodarowaniu przestrzennym, dna dolin rzecznych są chronione przed zabudową ze względu na występujące tu niekorzystne warunki gruntowo-wodne i klimatyczne.

Cenne pod względem krajobrazowym oraz przyrodniczym są zadrzewienia, które ze względu na położenie dzielimy na:

- zadrzewienia przydrożne o walorach przyrodniczych, krajobrazowych i izolacyjnych
- zadrzewienia śródpolne oraz pojedynczo rozmieszczone wśród pól drzewa i krzewy.
- zadrzewienia obszarów zabudowanych kępowe i powierzchniowe.

Pełnią rolę migracyjnych korytarzy i sięgaczy ekologicznych, urozmaicają krajobraz, podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe, spełniają na obszarach użytkowanych rolniczo funkcję zabezpieczającą przed procesami erozyjnymi i stepowaniem oraz wspomagają proces przenoszenia biogenów pomiędzy obszarami rolnymi a terenami leśnymi i wodnymi. Ponadto, regulują stosunki wodne i poprawiają lokalny agroklimat oraz klimat akustyczny.

W składzie gatunkowym zadrzewień, terenów zabudowanych występują: jesion wyniosły, sosna i świerk zwyczajny, wierzba biała i szara, grab zwyczajny, lipa drobnolistna, jarzab szwedzki, modrzew europejski, olsza czarna, dąb szypułkowy, grusza pospolita, orzech włoski.

Na obszarze gminy na szczególną uwagę zasługuje zespół pałacowo-parkowy w Jabłonnej o powierzchni 10 ha. W parku o charakterze krajobrazowym rośnie około 700 drzew 38 gatunków. Zdecydowanie dominuje tu lipa (500 drzew z aleją lipową) oraz akacja (40 sztuk), klon (50 sztuk) i brzoza (około 70 sztuk). Zespół pałacowo-parkowy podlega ochronie konserwatorskiej.

W Czerniejowie dobrze zachowała się piękna zabytkowa aleja lipowa o długości około 120 m prowadząca do dawnego dworu szlacheckiego.

Ponadto bardzo ważnym elementem środowiska są: żywopłoty, krzewy i remizy łąkowe. Stanowią one istotny element szaty roślinnej. Odznaczają się bogatą pod względem gatunkowym warstwą krzewów, w której ilościowo dominuje tarnina. Powstały one samoczynnie z samosiewów na miedzach i nieużytkach oraz w miejscach, gdzie występowały bądź występują oczka wodne, które w krajobrazie rolniczym stanowią ważny czynnik zwiększający bioróżnorodność. Krzewy reprezentowane są między innymi przez kruszynę pospolitą, bez czarny, bez lilak, różę dziką, różę poszarzałą, dereń biały, jaśminowiec wonny, głóg.

Działalność człowieka poprzez zmianę warunków siedliskowych w znacznym stopniu modyfikuje naturalną szatę roślinną. Zieleni urządzona to układ roślinności powstałej dzięki działalności człowieka z wykorzystaniem naturalnych ugrupowań roślinnych. Formacje antropogeniczne są w całości lub w części wynikiem działalności ludzkiej. Ze względu na to, że teren ten jest w przeważającej części wykorzystywany rolniczo, w strukturze roślinności rzeczywistej dominują zbiorowiska roślin uprawnych, głównie reprezentowane przez zboża, rośliny pastewne i okopowe oraz warzywa jak również rośliny przemysłowe. Uprawom towarzyszą zbiorowiska segetalne. W grupie roślinności antropogenicznej odgrywającą dominującą rolę na terenach zurbanizowanych i związanych z siedliskami ludzkimi, należy odnotować tereny sadów, zieleni urządzonej, zieleni przydrożnej i ogródków przydomowych.

Na obszarze gminy stwierdzono 16 gatunków roślin rzadkich i chronionych siedlisk leśnych. Występują one głównie w Lesie Mętowskim, Leśnictwie Piotrków i lesie koło wsi Piotrkówek. Stanowiska tych roślin gwałtownie zanikają w wyniku różnorodnej działalności antropogenicznej (osuszanie łąk, zanieczyszczenie wód, zręby zupełne).

Fauna

Występujące w omawianym rejonie zwierzęta są charakterystyczne dla dominującego tu krajobrazu rolniczego z mozaiką pól uprawnych, niewielkich kompleksów leśnych, pojedynczych drzew na miedzach i przy drogach.

Najbogatszy pod względem faunistycznym jest obszar w dolinie Czarniejówki. Występują tu zwierzęta środowisk łąkowych wodnych i leśnych. Na terenie Czarniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stwierdzono obecność 33 gatunków ptaków, oprócz pospolitych gatunków polnych. Z tego 14 gatunków związanych jest ze środowiskiem wodnym i łąkowym oraz 19 gatunków związanych ze środowiskiem polnym i zadrzewieniami.

Równie bogaty jest las wchodzący do Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego oraz Las Skrzynicki, stanowiące typowe środowisko bytowania zwierząt leśnych. Z bezkręgowców spotyka się tu pają królowej, mieniaka tęczowca i modraszka ikara. Stwierdzono również występowanie kilku gatunków trzmieli. Z kręgowców występuje jaszczurka zwinka i żyworodna oraz ropucha szara. W grupie ptaków stwierdzono 4 gatunki dzięciołów, 4 gatunki sikorek, 2 gatunki muchołówek i myszola. Poza wymienionymi gatunkami zwierząt spotyka się, na terenach rolnych występują pospolite gatunki polne.

Na obszarze gminy stwierdzono 17 gatunków chronionych bezkręgowców, w tym 8 gatunków trzmieli, 69 gatunków chronionych kręgowców, 6 gatunków chronionych płazów i gadów. Większość z nich występuje w Krzczonowskim Parku Krajobrazowym, Czarniejowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz rezerwach przyrody.

Elementy przyrodniczego systemu gminy (PSG)

Na obszarze gminy wprowadza się Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH), który współtworzą elementy przyrodnicze (dna dolin Czarniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa, suche doliny i lasy ze strefami ochrony warunków siedliskowych w odległości 50 m od skraju lasu) wykazujące ciągłość przestrzenną. Jest on podstawą ekologicznej wymiany międzystrefowej. System

jest elementem integracji ekologicznej całej gminy i wiąże ją z ekologicznie aktywnymi ekosystemami gmin sąsiednich. Role wspomagającą wobec PSG spełnia Zielony pierścień (Green Belt) wokół Lublina obejmujący północno-zachodnie rejony gminy. Jest to planistyczna forma ochrony struktury ekologicznej i krajobrazowej.

Na obszarze gminy Jabłonna występują następujące obszary i obiekty prawnie chronione i zasługujące na taką ochronę:

1. Krzczonowski Park Krajobrazowy

Obejmuje południowo-wschodni fragment gminy. W gminie zajmuje powierzchnię 14,4 km² co stanowi 11 % ogólnej powierzchni Parku. Jest to głównie obszar leśny, zawarty pomiędzy miejscowościami Chmiel – Piotrkówek – Nowiny Żukowskie.

Park Krajobrazowy posiada otulinę (strefę ochronną) o szerokości kilku kilometrów, przylegającą do Parku od zachodu. Jej powierzchnia wynosi 33,3 km², co stanowi około 25 % powierzchni gminy. Rolę otuliny jest ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi. Obszar otuliny powinien pozostawać w dotychczasowym sposobie użytkowania. Na obszarze otuliny należy dbać w szczególności o utrzymanie właściwych stosunków wodnych i walorów krajobrazowych. Na obszarze otuliny nie należy lokalizować składowisk odpadów i wylewisk nieczystości oraz w sposób racjonalny stosować środki ochrony roślin. Wszelkie inwestycje zagrażające środowisku powinny być lokalizowane poza obszarem otuliny. Dotyczy to zwłaszcza przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe.

Obszar parku cechuje się dużą różnorodnością i bogactwem zespołów roślinnych. Występują tutaj: olsy, łęgi, lasy dębowo - grabowe z domieszką buka, dąbrowy świetliste, bory mieszane, zarośla, murawy kserotermiczne, torfowiska niskie, łąki trzęślicowe, zespoły roślinności wodnej, zespoły roślinności ruderalnej, zespoły roślinności segetalnej. Około 30% powierzchni leśnych parku stanowi starodrzew w wieku 60-80 lat i więcej. Lasy parku, dzięki bardzo dobremu glebom, różnorodności gatunkowej, dostatecznej wilgotności i czystości powietrza, wykazują dużą odporność na choroby i szkodniki. Dominuje typ siedliskowy lasu świeżego (70%) oraz las mieszany (19%).

Różnorodność fauny na tym terenie warunkowana jest mozaikowością biotopów. Na terenach źródliskowych i w strumieniach występuje kielż zdrojowy (*Gammarus pulex*) - gatunek skorupiaka charakterystyczny dla czystych wód. Dawniej bytowała w wodach Giełczwi bogata populacja raka rzeczno (*Astacus astacus*). Duża ilość zadrzewień śródpolnych, zakrzaczeń porastających miedze sprzyja różnorodności świata owadów. Występują tu takie rzadkości jak: paż królowej (*Papilio machaon*), mieniak tęczowiec (*Apatura iris*), modraszek ikar (*Polyommatus icarus*). W dolinach rzek obficie występują ważki, jętki i chrusiki. Na terenie parku odnotowano kilka gatunków trzmieli, wśród nich: parkowego, rudonogiego i ziemnego.

Bogata jest również fauna kręgowców. W rzekach występują gatunki ryb charakterystycznych dla polskich wód nizinnych m.in. szczupak, okoń i płoć. Odcinek Giełczwi sąsiadujący ze stawami hodowlanymi w Częstoborowicach, jest zamieszkały także przez karpia, karasia i lina. Na terenie parku spotkać można przedstawicieli rodzimych gatunków płazów. Najpospolitsze z nich to : żaba trawna (*Rana temporaria*), żaba wodna (*Rana esculenta*), Ropucha szara (*Bufo bufo*) i rzekotka drzewna (*Hyla arborea*).

Gady reprezentowane są przez osobniki należące do trzech gatunków: jaszczurka zwinka - spotykaną na nasłonecznionych zboczach wzgórz, padalec - występuje na skrajach lasów i wąwozach, zaskroniec - zamieszkujący najczęściej doliny cieków wodnych.

Najbogatszą w gatunki gromadą kręgowców są ptaki:

- gatunki występujące w terenach otwartych (polach, nieużytkach): skowronek, pokląskwa, trznadel, potrzaszcz, przepiórka;
- gatunki leśne: sikory, pełzacze, drozdy, muchołówki, szpaki, zięby i gołębie muchołówka białoszyja - gatunek rzadki na terenie kraju oraz gołąb siniak - spotykany w lasach z domieszką buka.
- ptaki drapieżne: myszołów, jastrząb, krogulec, pustułka, kobuz.
- gatunki związane z terenami podmokłymi: perkoz dwuczuby, perkoz, kaczki (krzyżówka, głowienka, czernica), łabędź niemy, łyski, koszki wodne, trzcinia, rokitniczki, rybitwy rzeczne, mewy śmieszki, zimorodek.

Fauna ssaków jest typowa dla Wyżyny Lubelskiej. Często spotykane są: jeż, ryjówka aksamitna, a także drobne gryzonie: nornica ruda, mysz polna, mysz leśna i badylarka. Mieszkańcami lasów są wiewiórki, kuny, lisy i borsuki a z kopytnych: sarny i dziki. Na polach i w zagajnikach pospolicie występują zające. Nietoperze zasiedlają cały obszar parku, a na zimowiskach udało się oznaczyć dwa gatunki: mopka (*Barbastella barbastellus*) i gacka brunatnego (*Plecotus auritus*). W rzekach i na stawach występują piżmaki, stwierdzono także obecność wydry, w korycie rzeki Giełczwi w Częstoborowicach spotyka się ślady bobrów.

2. Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obejmuje zachodnie rejony gminy. Jego powierzchnia wynosi 23,3 km², co stanowi ponad 63 % obszaru gminy. Przedmiotem ochrony są walory krajobrazowe, będące syntezą ukształtowania i pokrycia terenu.

3. Obszary Natura 2000, specjalny obszar ochrony siedlisk Chmiel PLH060001

Powierzchnia około 25 ha, położony w województwie lubelskim, w południowej części Wyniosłości Giełczewskiej. Cechą charakterystyczną tego terenu jest obecność tzw. ostańców denudacyjnych. W skład obszaru wchodzi zbocza rozległego wzniesienia o wysokości 265 m n.p.m. opadające w kierunku wschodnim i południowym.

Głównym celem ochrony w tym rezerwacie jest zachowanie fragmentu starego, naturalnego lasu dębowego o charakterze grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum), posiadającego ponadto przeznaczenie nasienne. Na szczególną uwagę zasługuje obecność w drzewostanie bardzo dużej ilości okazów dębu szypułkowego *Quercus robur*, których wiek szacowany jest na około 200 lat, a część posiada rozmiary kwalifikujące je jako drzewa pomnikowe. Omawiany obiekt, obok położonych w sąsiedztwie rezerwatów „Olszanka” i „Las Królewski”, stanowi jeden z niewielu zachowanych w województwie lubelskim fragmentów lasu z tak dużym udziałem starodrzewu dębowego.

Drzewostan ten znajduje się na północno - wschodniej granicy naturalnego zasięgu występowania dębów szypułkowych. Jest to jeden z nielicznych rezerwatów w województwie lubelskim z tak doskonale zachowanym fragmentem takiego lasu. Występujące tu lasy posiadają bogate podszycie i runo, w których obok pospolitych gatunków rosną gatunki rzadkich i zagrożonych roślin chronionych dyrektywą siedliskową: wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, gnieźnik leśny, parzydło leśne i podkolan biały.

Podstawowym zagrożeniem ostoi jest brak naturalnych odnowień dębu szypułkowego. Z tego też względu, powstały rezerwat ma charakter również nasienny.

4. Obszary Natura 2000, specjalny obszar ochrony siedlisk Olszanka PLH060012

Obszar o powierzchni 8,8 ha, leżący na wysokości od 237 do 256 m n.p.m. położony w południowej części Wyniosłości Giełczewskiej. Zajmuje fragmenty zboczy wzgórz ostańców o ekspozycji południowo-zachodniej i północno-wschodniej, których kąt nachylenia wynosi około 5 stopni. W 98% obszar porasta naturalny las dębowy o charakterze grądu - siedlisko z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. W drzewostanie występuje bardzo dużo okazów dębu szypułkowego, których wiek szacowany jest na około 200 lat; część okazów posiada rozmiary kwalifikujące je, jako drzewa pomnikowe.

Największym zagrożeniem jest brak naturalnych odnowień dębu szypułkowego i sąsiedztwo pól stwarzające niebezpieczeństwo przenikania herbicydów.

Siedliska objęte ochroną: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum).

5. Pomniki przyrody - dąb szypułkowy o obwodzie pnia 5,7 m rosnący w Tuszowie – 500 m na wschód od parku, przy szosie Tuszów – Jabłonna.

6. Obiekty wskazane do objęcia statusem pomnika przyrody:

– Jabłonna – zespół pałacowo-parkowy:

- buk pospolity, odmiana purpurowa – 1,6 m obwodu,
- jodła jednobarwna – 1,8 m obwodu,
- lipa drobnolistna – 5,8 m obwodu,
- modrzew europejski – 3,0 m obwodu,
- modrzew polski – 3,0 m obwodu,
- topola biała – 3,4 m obwodu,
- świerk pospolity – 2,7 m obwodu,
- brzoza brodawkowata – 2,6 m obwodu,
- klon tatarski – 0,9 m obwodu,
- grójecznik japoński – 1,0 m obwodu,
- szalkak pospolity – 1,2 m obwodu,
- topola czarna – 3,7 m obwodu,

– Jabłonna:

- aleja jesionowa – „czarna aleja” – rosnąca od drogi Lublin – Wysokie do zespołu pałacowo-parkowego. Długość alei wynosi około 100 m. Tworzą ją 52 jesiony o obwodach pni do 2,5 m oraz kilka topoli i lip o obwodach od 1,5 do 3 m.

– Czerniejów:

- aleja lipowa o długości około 120 m od drogi relacji Lublin – Wysokie do kościoła w Czerniejowie. Rośnie tu około 80 drzew o obwodach pni do 3,5 m.

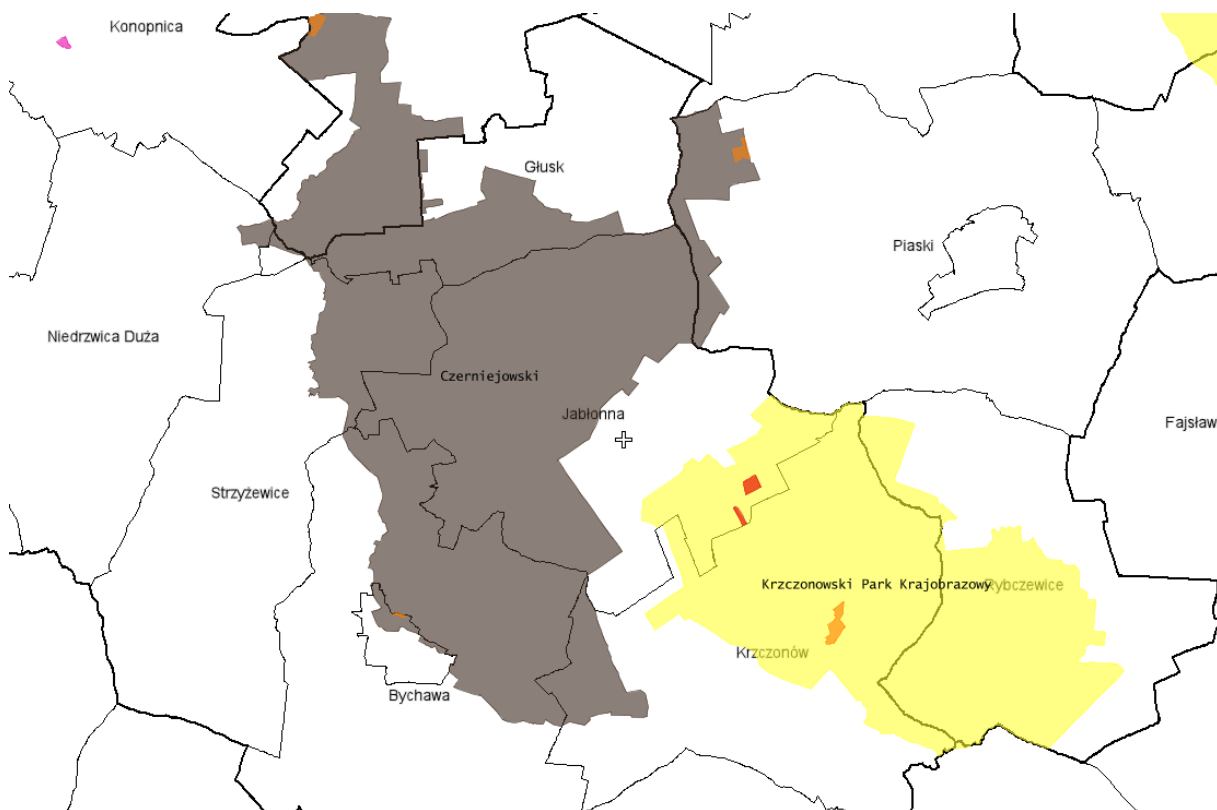
– Wierciszów, na terenie byłej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej:

- lipa drobnolistna – 3,4 m obwodu,

- kasztanowiec zwyczajny – 3,8 m obwodu,
- dąb szypułkowy – 5,0 m obwodu.
- Las Chmielowski, oddział 36, około 20 m na południe od drogi lokalnej
 - buk pospolity – 3,0 m obwodu.
- Skrzynice
 - źródła dające początek rzece Skrzyniczance. Jest to źródło podzboczowe. Woda wypływa linijnie, na odcinku kilkudziesięciu metrów z kilkunastu niewielkich nisz. Tworzy płytkie, zarastające rozlewisko o pow. ok. 30 m². Jest to źródło mało zmienne o wydajności w granicach 15-70 l/s.

7. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Piotrkowska”

Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy zajmuje obszar 4,4 km². Obejmuje on kredowe wzgórze ostańcowe, nadbudowane węglanowymi skałami trzeciorzędu. Centralną część Zespołu stanowi Góra Piotrkowska wyniesiona około 50 m nad poziom terenu. Osiąga ona wysokość 288 m n.p.m. Stanowi znakomity punkt widokowy.

Rys. 2. Położenie gminy na tle głównych form ochrony przyrody

Źródło: www.geoportal.gov.pl

Na podstawie innych ustaw ochronie podlegają:

1. Na podstawie ustawy o lasach – lasy ochronne.

Lasy ochronne w gminie zajmują powierzchnię 292,35 ha, w tym lasy glebochronne zajmują 20,51 ha (Czarniejów – 3,30 ha, Piotrków Drugi – 11,12 ha, Tuszów – 4,25 ha,

Wierciszów – 1,84 ha), lasy glebochronne – 0,42 ha (Wierciszów) i lasy masowego wypoczynku o powierzchni 271,42 ha (Czerniejów, Czerniejów Kolonia, Jabłonna Druga, Jabłonna Pierwsza, Tuszów). Pozostałe lasy należą do grupy II lasów gospodarczych. Rygory ochronne zawarte są w ustawie o lasach.

2. Na podstawie ustawy Prawo wodne:

a. strefy ochronne ujęć wód podziemnych

Strefa ustanowiona została decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie Nr OS.II.6210/250/95 z dnia 29.06.1995r. W cytowanej decyzji zawarte są rygory ochronne, obowiązujące na obszarze strefy ochronnej ujęcia wody w Wilczopolu. Strefa obejmuje północne rejony gminy i jest południkowo rozciągnięta wzdłuż rzeki Czerniejówki;

b. Obszar Najwyższej Ochrony wód podziemnych

Ze względu na brak izolacji użytkowych poziomów wodonośnych i ujmowanie dużych ilości wód podziemnych dla potrzeb Lubelskiego Zespołu Miejskiego prawie cała zlewnia Bystrzycy (a wraz z nią gmina Jabłonna) stanowi Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) wód podziemnych i zarazem objęta jest statusem zlewni chronionej. Oznacza to zaostrzone rygory w gospodarce wodno - ściekowej. Zlewnia chroniona Bystrzycy jest formą ochrony planistycznej, ujętą w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

c. Obszar ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 406

Analizowany obszar położony jest w obrębie jednostki hydrologicznej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka Lubelska. Jest to zbiornik kredowy, który z uwagi na swój zasięg ma zasadnicze znaczenie w zaspokajaniu potrzeb wodnych regionu lubelskiego. Stan jakości wód podziemnych głównego poziomu użytkowego wskazuje jedynie na nieznaczny wpływ czynników antropogenicznych, w przewadze są to wody dobrej lub bardzo dobrej jakości (II i III klasa jakości wód podziemnych). Według dokumentacji hydrogeologicznej wykonanej przez PIIG w 2008 r., aktualna powierzchnia zbiornika wynosi 7 492,5 km², natomiast zasoby dyspozycyjne szacowane są na 1052,7 tys. m³/d (zatwierdzone decyzją Ministra Środowiska w 2000 r.).

3. Na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytki nieruchome w tym stanowiska archeologiczne.

Zasoby kultury

Na terenie gminy zlokalizowane są cenne obszary i obiekty, które objęte są ochroną na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, są to obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, wpisane do gminnej ewidencji zabytków, stanowiska archeologiczne.

Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji projektowanego dokumentu

Brak planu miejscowego dla danego terenu powoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Sytuacja

taka utrudnia kształtowanie ładu przestrzennego obszaru oraz skuteczną ochronę środowiska przyrodniczego na terenie gminy.

Realizacja polityki przestrzennej tylko w oparciu o decyzje administracyjne (wynikające z zasady dobrego sąsiedztwa) nie stanowi skutecznego narzędzia, umożliwiającego ochronę terenów cennych przyrodniczo. Dla utrzymania funkcji przyrodniczych terenów otwartych szczególnie w kontekście istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, niezbędne jest ustalenie jednoznacznych przepisów prawa miejscowego. Stale rosnące potrzeby inwestycyjne i związane z tym poszukiwanie terenów niezabudowanych, stwarzają zagrożenie „uszczipienia” powierzchni terenów otwartych i tym samym fragmentację środowiska przyrodniczego.

W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią istotne zmian stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Tereny objęte planem pozostaną w dotychczasowym przeznaczeniu. Przeważająca część obszaru objętego planem miejscowym ze względu na korzystne uwarunkowania glebowe wykorzystywana jest rolniczo, głównie, jako grunty orne. Ustalone w planie funkcje rolne nie wprowadzą istotnych zmian w tym względzie. Niezależnie od stanu realizacji planu miejscowego będzie miała miejsce kontynuacja użytkowania rolniczego. Wpłynie to na podtrzymanie dotychczasowych przekształceń środowiska przyrodniczego, związanych z zabiegami agrotechnicznymi i chemizacją gleb.

Jednocześnie Plan jest realizacją wniosków złożonych przez instytucje, mieszkańców gminy i inne podmioty, które wiążą swoją przyszłość z konkretnym terenem zlokalizowanym w granicach objętych planem miejscowym. Brak Planu uniemożliwi im realizację planowanych inwestycji i w ten sposób przyczyni się do ograniczenia możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego.

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU

Projekt Planu, odpowiadając na potrzeby społeczne, wyznacza nowe tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, letniskową, usługową oraz produkcyjną. Są one położone w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów, gdzie zachodzą już procesy urbanizacyjne. Proponowana zabudowa lokalizowana jest zarówno w sposób liniowy przy głównych ciągach komunikacyjnych oraz w postaci większych przestrzennie obszarów.

Oddziaływania na środowisko mogą wystąpić wraz z wykorzystaniem zasobów środowiska na potrzeby rozwoju społeczno-gospodarczego, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W obrębie tych terenów może dojść do zmian środowiska w postaci przekształceń powierzchni ziemi, wymiany gruntów, zmian stosunków wodnych w tym ograniczenia procesów infiltracji. Skutkiem budowy lub przebudowy dróg będzie wzrost natężenia ruchu pojazdów.

Generalnie nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, rozumianych, jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, w wyniku realizacji postanowień opisywanego dokumentu.

8. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są naturalne procesy degradacji środowiska jak i też działalność człowieka, wśród których wyróżnić można poniższe zagrożenia.

Zagrożenia powierzchni ziemi oraz gleb:

- erozja wodna w obszarach stokowych powodująca przeobrażenia w rzeźbie terenu oraz degradację fizyczną i chemiczną gleb,
- „dzika” eksploatacja odkrywkowa surowców naturalnych,
- przeznaczanie obszarów z glebami chronionymi pod inwestycje i budownictwo mieszkaniowe,
- zanieczyszczanie gleb związkami chemicznymi, w tym metalami ciężkimi w terenach zabudowanych, wzdłuż dróg oraz w obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo,
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie przygotowanych,
- zanieczyszczanie gleb ściekami bytowymi odprowadzanymi do ziemi w obszarach osadnictwa wiejskiego nie posiadających systemów kanalizacyjnych,
- zanieczyszczenie gleb odciekami z obornika lub kiszzonek przyzgowianych na nieuszczelnionym podłożu,
- zanieczyszczenia gleb wodami deszczowymi z koron dróg.

Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych:

- niepełne objęcie jednostek osadniczych zbiorowymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- całkowity brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich nieuszczelność w części budynków mieszkalnych wyposażonych w wewnętrzne systemy kanalizacyjne,
- przypadki zamiany studni kopanych po zwodociągowaniu na szamba lub śmietniki,
- niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy,
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie urządzonych, "dzikie" wysypiska głównie w wyrobiskach poeksploatacyjnych,
- przyzgowianie obornika i kiszzonek na nieuszczelnionym podłożu,
- spływ nieoczyszczonych ścieków zawierających ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w głąb lub odprowadzenie do rowów melioracyjnych,
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej do zwalczania zimowej śliskości jezdni,
- niewłaściwe stosowanie nawozów i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenia powietrza:

- brak w obszarach o niskim stopniu urbanizacji scentralizowanych źródeł ciepła,

- zwiększanie się liczby emitorów niskich w wyniku rozwoju budownictwa mieszkaniowego i usługowego i brak wyposażenia małych kotłowni w urządzenia oczyszczające powietrze.,
- przestarzałe systemy grzewcze,
- niedostateczna termoizolacja większości budynków.

Zagrożenia roślin, zwierząt oraz funkcjonowania systemu przyrodniczego:

- wzrost natężenia ruchu na drogach publicznych,
- intensyfikacja rolnictwa i gospodarki leśnej,
- scalanie gruntów (likwidacja miedz i zieleni śródpolnej),
- brak naturalnych odnowień dębu szypułkowego (dotyczy obszarów Natura 2000 Chmiel i Olszanka),
- pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych,
- obniżenia bądź zaniku niektórych walorów przyrodniczych (np. przez proces synantropizacji) lub wprowadzania chaosu w przestrzeni przyrodniczej (wywołanej niekontrolowanymi, bezplanowymi zalesieniami inicjującymi procesy sukcesji),
- tworzenie barier utrudniających lub uniemożliwiających funkcjonowanie systemu przyrodniczego, zwłaszcza w obrębie korytarzy ekologicznych (np. drogi).

Pozostałe zagrożenia:

- dysharmonii krajobrazu i chaosu przestrzennego, spowodowanego rozpraszaniem zabudowy na tereny otwarte,
- pogorszenia stanu sanitarnego środowiska, spowodowanego niewystarczającym stopniem realizacji infrastruktury sozotechnicznej (przyrost terenów budowlanych wpływa na obniżenie jakości wód podziemnych ujmowanych dla celów bytowych, połączonych hydraulicznie z wodami powierzchniowymi i degradację ekosystemów wód płynących w stopniu uniemożliwiającym lub utrudniającym rozwój życia biologicznego, pogorszenie lokalnych warunków aerosanitarnych),
- pogorszenie warunków życia w zabudowie lokalizowanej wzdłuż głównych tras komunikacyjnych.

Pomimo powyższych zagrożeń oraz biorąc pod uwagę charakter i skalę zmian wprowadzonych w prognozowanym dokumencie nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska wynikających z realizacji ustaleń *Planu*.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA KRAJOWEGO I MIĘDZYNARODOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Analizowany projekt Planu uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale i wojewódzkim. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Mimo iż *Plan* stanowią dokument o znaczeniu lokalnym, to przy jego sporządzaniu uwzględniono **cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w szczególności dotyczące:**

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614. t.j.), ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm. t.j.), Programem Ochrony Środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, oraz Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Jabłonna 2016-2023, Polityką ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 i Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt -Bonn 1979 r.;
- ochrony korytarzy ekologicznych - zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony obszarów wodno-błotnych – zgodnie z Konwencją o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm. t.j.), Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614. t.j.) i Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (z 2011 r. Nr 106, poz. 622 z późn. zm. t.j.) oraz Polityką ekologiczną państwa w latach 2009-2012, Programem Ochrony Środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Jabłonna 2016-2023, oraz Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161. t.j.) i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359), Programem Ochrony

Środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 oraz Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego;

- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Program Ochrony Środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego;, Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Jabłonna 2016-2023, Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (z 2018 r. poz. 650 z późn. zm. t.j.), Program ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023, Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018 r. poz. 1152. t.j.) i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2017), Dyrektywa 2008/1/EC w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dyrektywa azotanowa 91/676/EWG, Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;
- ochrony powietrza określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego;, Konwencja Wiedeńską o ochronie warstwy ozonowej, sporządzoną w Wiedniu 22 marca 1985 r., Dyrektywa 2008/1/EU w sprawie jakości powietrza, Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu 16 września 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i poprawkami kopenhaskimi, Konwencja w sprawie zmian klimatu wraz z protokołem sporządzonym w Kyoto w dniach 1-10 grudnia 1997 r., zobowiązującą państwa – Strony do redukcji emisji tzw. gazów cieplarnianych, Dyrektywa 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r., Dyrektywą IPPC;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych
- w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn.zm. t.j.) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007, nr 120, poz. 826 z późn.zm.) i Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r.(Dz. U. z 2018 r. poz. 992 z późn. zm. t.j.), Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1849), Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Program Ochrony Środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, Plan Gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego;, Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- ochrony krajobrazu zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Polityką ekologiczną państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, Programem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego, Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2018 r. poz. 954 z późn. zm. t.j.), Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada

1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzoną w Espoo 25 lutego 1991 r.

10. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Kryteriami wykorzystanymi do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko były:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

Z terenami o funkcji zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, letniskowej, usługowej, produkcyjnej, potencjalnie może związana być:

- emisja zanieczyszczeń do atmosfery (wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza);
- emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych;
- wytwarzanie odpadów komunalnych;
- wprowadzenie ścieków i innych zanieczyszczeń do wód lub do gruntu;
- przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu;
- zmiany w krajobrazie;
- zmiany szaty roślinnej i składu gatunkowego fauny;
- ryzyko wystąpienia awarii.

Na tym etapie nie identyfikuje się wprowadzenia funkcji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. o przedsięwzięciach mogących znacząco oddziaływać na środowisko - Dz. U. Nr 213 poz. 1397 i Rozporządzenie w Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2003r. w sprawie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska - Dz. U. Nr 217, poz. 2141), co opisane zostało poniżej i zestawione w tabeli w rozdz. 13 Prognozy. Ponadto projekt *Planu* w dużej części wyznaczają nowe tereny inwestycyjne w oparciu o zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna.

W poniższej tabeli przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji.

- **(+)** – **słabe pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;
- **(-)** – **słabe negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz niepowodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Nie przewiduje się, aby projektowane funkcje miały oddziaływanie o zasięgu ponadlokalnym oraz o charakterze znacząco pozytywnym lub znacząco negatywnym.

Funkcje terenów zostały pogrupowane zgodnie z ich głównym przeznaczeniem. Ich oddziaływanie jest do siebie zbliżone lub niemal identyczne, różnice dotyczyć mogą w niewielkim stopniu jedynie natężenia poszczególnych zjawisk. W związku z tym wydzielono podstawowe grupy funkcji, obejmujące tereny oznaczone symbolami zgodnie z rysunkiem Planu:

- Tereny zabudowy mieszkaniowej (tereny: MN, MN/ML, RM, ML, ML/MN, MN/U,)
- Tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej (tereny: U, U/MN, U/ML, P/U, MN/P),
- Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej (tereny: KDZ-P, KDL-G, KDD-G, KDW, KXL, E),
- Tereny użytkowane rolniczo (tereny: R, Zł),
- Tereny zieleni (tereny: ZL, ZN)
- Tereny wód (tereny: WS).

Prognoza oddziaływania na środowisko
zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna

Tabela 2. Przewidywane oddziaływania.

Przeznaczenie terenów						
Oddziaływanie na:	Tereny zabudowy mieszkaniowej	Tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej	Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej	Tereny użytkowane rolniczo	Tereny zieleni	Tereny wód
obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	o	o	o	o	o	o
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną	- B, D, S, L	- B, P, D, S, L	o B, D, S, C, L	+	+	+
życie i zdrowie ludzi	+/- B, D, S, C, L	+/- B, P, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L	+/-	+	+
wody	- B, D, S, C, L	- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, L	+/-	+	+

Prognoza oddziaływania na środowisko
zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna

Oddziaływanie na:	Tereny zabudowy mieszkaniowej	Tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej	Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej	Tereny użytkowane rolniczo	Tereny zieleni	Tereny wód
powietrze i klimat	- B, D, K, C, S, L	- B, D, P, C, K, S, L	- B, D, K, S, L	+	+	+
powierzchnię ziemi, gleby, zasoby naturalne	- B, D, C, L	- B, D, C, L	- B, D, C, L	+/-	+	+
krajobraz	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+/-	+	+
zabytki, dobra materialne	+	+	+	+	+	+
	B, D, S, L	B, D, S, L	B, D, S, L	B, D, S, L	B, D, S, L	P, D, S, L

Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Ustalenia *Planu* nie wpłyną znacząco na ograniczenie występowania siedlisk i funkcjonowania korytarzy ekologicznych biegnących dolinami rzeczny. Drożne pozostaną zarówno korytarze ekologiczne, jak i elementy łącznikowe położone w granicach obszaru opracowania, stanowiące elementy systemu przyrodniczego gminy.

Obszary Natura 2000 (Chmiel PLH060001 i Olszanka PLH060012) znajdujące się na terenie gminy nie są objęte zmianami Planu. Celem i przedmiotem ochrony są siedliska leśne, wokół których rozciąga się zwarty kompleks leśny stanowiący swego rodzaju bufor, chroniący przed ewentualnymi negatywnymi oddziaływaniami.

W związku z powyższym nie wystąpią oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Tereny zabudowy mieszkaniowej w większości adaptują istniejący stan zagospodarowania przestrzennego oraz zwiększają tereny na zasadach kontynuacji zagospodarowania. Wiąże się to z ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej, a co za tym idzie zmniejszeniem powierzchni naturalnych siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt.

Wyznaczenie terenów usługowych spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz będzie się wiązało z wygradzaniem działek, co zmniejszy możliwość migracji fauny. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. Pozytywne oddziaływanie długoterminowe pośrednie będzie się wiązało ze skupieniem obiektów uciążliwych na jednej przestrzeni, dzięki czemu negatywne oddziaływania będą występowały w jednym miejscu, nie pogarszając warunków środowiska przyrodniczego na innych terenach w tym na terenach najcenniejszych zbiorowisk roślinnych.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi oraz z terenami infrastruktury technicznej będzie miało bardzo niewielki wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. W wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna, która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego. Na etapie realizacji oraz eksploatacji trasy komunikacyjne wpływać będą również na stan zieleni znajdującej się w otoczeniu dróg i innych elementów komunikacyjnych. Zaleca się aby przy realizacji tych dróg tereny zieleni wysokiej wzdłuż tras komunikacyjnych składała się z gatunków rodzimych, uwzględniających lokalne uwarunkowania siedliskowe i krajobrazowe. Projektowana zieleń powinna w miarę możliwości łączyć istniejące naturalne lub półnaturalne ekosystemy, znajdujące się w pobliżu drogi, kształtując w ten sposób nowe korytarze ekologiczne. Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię objętą tego rodzaju przeznaczeniem, oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Ubytki szaty roślinnej w wyniku realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz na terenach infrastruktury komunikacyjnej i technicznej będą oddziaływać bezpośrednio, negatywnie i trwale. Określona w *Planie* intensywność i zasięg nowych inwestycji budowlanych, zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, zasady rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapewniają utrzymanie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego.

Ważnym zadaniem *Planu* jest utrzymanie istniejących obszarów cennych przyrodniczo i poprawa funkcjonowania Przyrodniczego Systemu Gminy. Realizacja ustaleń projektu pozwoli na kształtowanie terenów zieleni oraz wzbogacenie zainwestowania zielenią terenów przeznaczonych pod zabudowę. Do pozytywnych skutków realizacji ustaleń projektu na szatę roślinną oraz różnorodność biologiczną zaliczyć należy objęcie ochroną cennych przyrodniczo terenów lasów,

zadrzewień, terenów łęgowych, które wyłączono z zabudowy. Z kolei w ramach ochrony zbiorowisk zieleni urządzonej wskazano w obrębie terenów z ograniczeniami w zabudowie tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej.

Do korzystnych oddziaływań w zakresie oddziaływania na zwierzęta ustaleń projektu należy przede wszystkim wskazać ochronę terenów stanowiących ich siedliska, w tym lasów, zbiorników i cieków wodnych, łąk, pastwisk. Z ograniczeniami w zakresie rozwoju życia zwierząt należy liczyć się na nowych terenach inwestycyjnych, wyznaczonych w miejscu obecnych użytków rolnych, aczkolwiek zlokalizowanych głównie na przedłużeniu istniejącej zabudowy.

Przeznaczenie na tereny rolne, tereny wód otwartych stanowi kontynuację dotychczasowego użytkowania. W Planie zachowano istniejące tereny dolinne i łąkowe charakteryzujące się dużą bioróżnorodnością. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Utrzymanie lasów i zadrzewień, terenów zieleni parkowej i zieleni izolacyjnej w dotychczasowym użytkowaniu będzie miało bezpośredni, długoterminowy, stały i pozytywny wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. Dzięki różnorodności siedlisk obszary te mają największą różnorodność gatunków fauny i zapewniają jej przestrzeń życiową. Stanowią również element Przyrodniczego Systemu Gminy.

Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w Planie dotyczą rozwoju przestrzennego gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni obszarów mieszkaniowych, usługowych i komunikacyjnych. Zmiany następują w wyniku realizacji złożonych przez osoby zainteresowane wniosków. Plan wyznacza przeznaczenie terenów oraz zasady ich zagospodarowania, wprowadza również strefy ograniczonego zagospodarowania, które chronią ludzi przed nadmiernym negatywnym oddziaływaniem. Ustalenia Planu realizują wnioski osób zainteresowanych (mieszkańców, Inwestorów, samorządu) i w ten sposób zaspokajane są potrzeb ludzi. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Projekt zakłada rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, dzięki czemu poprawi się jakość wód ujmowanych do celów spożywczych. Wprowadzenie zieleni izolacyjnej ochroni ludzi przed negatywnym oddziaływaniem funkcji usługowych i mieszkaniowych. Będzie to oddziaływanie pozytywne, pośrednie, długoterminowe i stałe. Wyznaczenie terenów infrastruktury technicznej utrzyma istniejącą emisję pól elektromagnetycznych i stanowi zagrożenie w przypadku awarii. Jednocześnie należy podkreślić, iż wyznaczenie pasów technicznych określa obszary, w których zamyka się ponadnormatywne oddziaływanie linii w zakresie pól elektromagnetycznych i hałasu. Poza obrębem pasów technologicznych nie występuje ponadnormatywne oddziaływanie linii w zakresie emisji pól elektromagnetycznych oraz hałasu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Dzięki modernizacji istniejących i budowie nowych dróg wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróżowania oraz zwiększy się dostępność komunikacyjna obszaru. Jednocześnie wraz ze wzrostem ruchu drogowego nastąpi wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie dróg tranzytowych. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny i negatywny.

Przeznaczenie na tereny użytkowane rolniczo oraz tereny wód poprzez zachowanie wartości przyrodniczych terenów otwartych wpływa pozytywnie na życie i zdrowie ludzi. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Zachowanie lasów i zadrzewień, terenów zieleni urządzonej w dotychczasowym użytkowaniu wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Ponadto są to miejsca, które można wykorzystać

do rekreacji i wypoczynku. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Należy podkreślić, iż przestrzeganie ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz przepisów prawa pozwoli na ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie negatywnych oddziaływań na życie i zdrowie ludzi.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Wraz z rozwojem terenów mieszkaniowych i usługowych nastąpi: zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie, zwiększenie zapotrzebowania na wodę, wzrost ryzyka przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do wód, wzrost liczby zrzucanych ścieków. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe i chwilowe, negatywne, które można ograniczyć lub całkowicie wyeliminować poprzez rozwój infrastruktury wodno - ściekowej.

Jakość zasobów wodnych gminy w znacznym stopniu zależy od prawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. Realizacja ustaleń projektu *Planu* w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych głównie mieszkaniowych, spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę a w konsekwencji zwiększenie ilości powstałych ścieków (bytowych, opadowych i roztopowych), które będą musiały być w odpowiedni sposób oczyszczone i odprowadzone. Przewiduje się na nowych terenach inwestycyjnych dalszą rozbudowę systemu wodno-kanalizacyjnego.

Na terenach trwale utwardzonych (zabudowanych i komunikacyjnych) należy spodziewać się powstania ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych. Ścieki takie należy odpowiedni sposób zagospodarować w granicy działki inwestora, odprowadzić za pomocą systemu kanalizacji deszczowej bądź innego urządzenia do odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Zakres prowadzenia prac w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej będzie uzależniony od tempa i rozmiarów nowych procesów inwestycyjnych prowadzonych na terenie gminy oraz środków finansowych dostępnych na ten cel. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny, który może zostać zneutralizowany poprzez budowę kanalizacji.

Plan ustala rozwój sieci wodnej i kanalizacyjnej, która ma obsłużyć istniejące i projektowane obszary zabudowane. Można założyć, że przy dalszym systematycznym powiększaniu zasięgu obszarów objętych systemem kanalizacji sanitarnej, przy prawidłowo prowadzonym procesie odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych i ich okresowym opróżnianiu oraz przy stosowaniu przez rolników zasad dobrej praktyki rolniczej w zakresie stosowania nawozów naturalnych, mineralnych oraz środków ochrony roślin, jakość zasobów wodnych w mieście nie powinna ulec pogorszeniu, lecz poprawie. Oddziaływanie związane z rozwojem infrastruktury wodo – kanalizacyjnej będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Na terenie gminy występuje niebezpieczeństwo powodzi związane z wylewami Czerniejówki. W celu zwiększenia stopnia zabezpieczenia przeciwpowodziowego doliny, należy regularnie wykonywać prace konserwatorskie wszystkich urządzeń hydrotechnicznych, tak aby ich stan techniczny był dobry i spełniał swoje zadanie. Najbardziej skuteczną metodą ochrony przeciwpowodziowej jest pozostawienie niezabudowanych terenów dolinnych, które będą tworzyć naturalny zbiornik przeciwpowodziowy, obniżający największe stany wód. Oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Przeznaczenie na tereny rolne, tereny lasów i tereny zieleni (różnego rodzaju) stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego obszaru. Zachowany zostanie pełny udział terenów biologicznie czynnych i utrzymana zdolność infiltracji podłoża. Wody opadowe będą przenikać do gruntu zasilając warstwy wodonośne i chroniąc grunt przed nadmiernym przesuszaniem. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Negatywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i chwilowy na terenach rolnych może wystąpić na skutek nieprawidłowego stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, które przenikając do wód gruntowych i mogą je zanieczyszczać.

Projekt *Planu* ustala zachowanie i ochronę głównych elementów istniejącego układu hydrograficznego gminy. Zachowany zostaje naturalny przebieg rzeki, drobnych cieków i stawów oraz obejmuje się je ochroną. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Oddziaływanie na powietrze i klimat

Rozwój zabudowy spowoduje zwiększenie ilości punktowych źródeł emisji do powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk. Zalecany jest rozwój zbiorczych systemów zaopatrzenia w ciepło jednakże w rozproszonej zabudowie wiejskiej jest to bardzo utrudnione. W przypadku emisji ze źródeł produkcyjnych i usługowych stężeń zanieczyszczeń nie mogą przekroczyć standardów określonych przepisami prawa. Szczegółowe informacje dotyczące ilości powstałych substancji szkodliwych należy przedstawić każdorazowo podczas sporządzania raportu oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć, które wymagają sporządzenia takiego dokumentu. Tereny usługowe mogą stanowić punktowe źródło emisji hałasu do środowiska. Obecny poziom zaawansowania technologicznego, stosowanie nowoczesnych procesów w zakładach usługowych i produkcyjnych pozwala stwierdzić, że instalacje te nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie. Dodatkowo należy zaznaczyć, że stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych jest obowiązkiem ich właściciela. Oddziaływaniem negatywnym, pośrednim, długoterminowym i chwilowym terenów usługowych będzie również okresowy wzmożony ruch samochodowy w miejscu świadczenia usług.

Plan ustala zaopatrzenie w ciepło dla istniejącej i planowanej zabudowy z lokalnych kotłowni lub indywidualnych urządzeń grzewczych, z zaleceniem wykorzystania w szczególności: energii elektrycznej, gazu, oleju niskosiarkowego, węgla spalanego w piecach niskoemisyjnych lub odnawialnych źródeł energii. Oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały pozytywny i negatywny.

Czasowy wzrost emisji związany będzie z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na budowie obiektów usługowych, budynków mieszkalnych nowych elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Maszyny podczas prac budowlanych emitować będą zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, które będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych w ten sposób będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na tym terenie. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, chwilowe, krótkoterminowe, negatywne.

Przeznaczenie na tereny rolne oraz wód otwartych stanowi kontynuację dotychczasowego użytkowania tego terenu. Utrzymany zostanie znaczny udział terenów biologicznie czynnych z roślinnością polną i wodną, co będzie sprzyjało zachowaniu korzystnego topoklimatu. Wody powierzchniowe będą oddziaływać pozytywnie poprzez zwiększenie wilgotności powietrza, co poprawi klimat miejscowości. Otwarte tereny dolinne stanowią korytarze przewietrzania, którymi

przemieszczają się masy powietrza. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Tereny lasów i zieleni (w różnej formie) poprzez zachowanie terenów biologicznie czynnych z drzewostanem ograniczają rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego a ponadto sprzyjają ich zatrzymywaniu i oczyszczaniu. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Budowa dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Jednakże wzrost natężenia ruchu nie będzie znaczący w skali miejscowości i gminy. W zakresie oddziaływania na klimat akustyczny największe zagrożenie stanowią trasy komunikacyjne, zwłaszcza główne drogi. Na etapie planu należy tak kształtować parametry zabudowy, m.in. odległość linii zabudowy od krawędzi jezdni, aby zminimalizować uciążliwość hałasowe. W miejscach gdzie nie jest to możliwe należy stosować ekrany akustyczne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

Oddziaływanie na powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania poszczególnych terenów położonych w granicach gminy, będą miały wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową, przemysłową oraz terenach o funkcji mieszanej realizacja nowych budynków, elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Konieczne będą zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń granitowy, stosowany dla umocnienia drogi. W podłożu gromadzone będą produkty uboczne, powstające podczas nowych procesów produkcyjnych lub technologicznych, o odmiennych cechach niż utwory naturalne. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Oddziaływania te są jednak nieuniknione na obszarach, na których przewiduje się rozwój gospodarczy i społeczny. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

Przeznaczenie na tereny wód otwartych, tereny rolne, tereny lasów oraz zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego terenu i nie będzie wiązało się z przekształceniem powierzchni ziemi. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

W granicach opracowania nie przewiduje się eksploatacji zasobów naturalnych, w związku z tym ustalenia projektu Planu nie wpłyną na geokomponent.

Oddziaływanie na krajobraz

Podstawowym celem *Planu* jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna. Funkcje związane z rozwojem zabudowy wyznaczone zostały na zasadzie kontynuacji.

W kwestii ochrony walorów krajobrazowych Plan określa: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony krajobrazu kulturowego, wymagania wynikające z potrzeb

kształtowania przestrzeni publicznych, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Segregacja funkcji pozwoli uniknąć konfliktów w zakresie zabudowy poszczególnych obszarów. Wokół terenów komunikacyjnych i przemysłowych nakazuje się stosowanie zieleni izolacyjnej, która przestłoni obiekty dysharmonijne. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długotrwałe, stałe i pozytywne. Rozwój zabudowy wiąże się z ograniczeniem powierzchni terenów otwartych, przede wszystkim wykorzystywanych rolniczo i w tym zakresie będzie to oddziaływanie negatywne. Jednakże wynika to z naturalnego procesu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i pod tym względem zmiany są nieuniknione. Jednocześnie parametry zabudowy pozwalają na określenie charakteru zabudowy, który pozwoli zachować istniejący krajobraz kulturowy i wzbogaci go o nowe elementy.

Tereny zieleni urządzonej w formie zieleni parkowej, izolacyjnej, urozmaicają krajobraz, w którym dominuje zabudowa kubaturowa nadając mu cechy bardziej naturalnego. Harmonijny krajobraz kulturowy, łączący elementy naturalne i antropogeniczne może być bardzo cenny. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Pozytywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i stałe będzie związane z zachowaniem istniejących terenów otwartych (terenów: leśnych, rolniczych, zielonych, wodnych). Tereny leśne i wód otwartych, jako najbardziej atrakcyjne krajobrazowo wykorzystywane są, jako miejsca wypoczynku i rekreacji przez mieszkańców gminy.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt *Planu* uwzględni w swoich zapisach oraz na rysunku istniejące na obszarze zabytki ujęte w wojewódzkim rejestrze zabytków oraz w gminnej ewidencji zabytków, które objęte zostają ochroną. W obrębie wyznaczonych stanowisk archeologicznych należy prowadzić rozpoznanie archeologiczne wyprzedzające prace budowlane.

Nie przewiduje się, powstania zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego gminy Jabłonna w związku z realizacją ustaleń projektu. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne.

Rozwój zabudowy przyczyni się do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców. Rozwój funkcji usługowych i produkcyjnych przyczyni się do wytworzenia dóbr i usług, które można sprzedać, a w konsekwencji do wzrostu dochodów mieszkańców. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne.

Budowa nowych dróg oraz rozbudowa i modernizacja już istniejących przyczynią się do poprawy ich standardów a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Realizacja terenów infrastruktury technicznej oraz budowa dróg przyczynią się do wzrostu wydatków budżetowych samorządu. Jednakże należą one do zadań własnych, które ustawowo gmina ma realizować. Oddziaływania będą miały charakter pośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Wykorzystanie terenów rolniczych przyczyni się do zwiększenia dochodów gospodarstw rolnych prowadzących na nich uprawę. Podobnie można potraktować tereny wód otwartych, które przyczyniają się do utrzymania odpowiedniej wilgotności w glebie. Tereny wokół zbiorników wodnych stanowią zaplecze wypoczynkowo – rekreacyjne. Oddziaływania będą miały charakter pośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Tereny zieleni urządzonej w formie zieleni urządzonej, izolacyjnej w sposób pośredni powiązane są z funkcjami terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i podobnie jak one oddziałują w sposób stały, długotrwały i pozytywny na dobra materialne.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE LUB OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH WYNIKAĆ Z REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Na etapie prac studialnych w celu przeciwdziałania potencjalnym negatywnym skutkom oddziaływań, wynikającym z ustaleń Planu, na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, wyznaczono strefy ochronne poszczególnych elementów infrastruktury i określone zostały zasady, które służą ochronie: powietrza, wód, gruntów czy zabezpieczenia zasobów przyrody i krajobrazu. Aby uzyskać pewność, że funkcje nie oddziałują negatywnie na środowisko należy przeprowadzić monitoring porealizacyjny obejmujący konkretne przedsięwzięcia.

W projekcie zmian *Planu* w pełni wykorzystano wszystkie możliwości eliminujące bądź ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko.

Ewentualne negatywne oddziaływanie, którego wykrycie na etapie prognozy nie było możliwe, nowo wprowadzonych czy też zintensyfikowanych funkcji (wszelkiej zabudowy i działalności gospodarczej) na florę i faunę, różnorodność biologiczną i poszczególne elementy systemu przyrodniczego gminy powinno się łagodzić poprzez wprowadzenie następujących działań:

- gwarantowanie, a w przypadku modernizacji istniejących obiektów czy dróg także przywracanie łączności pomiędzy fragmentami korytarzy ekologicznych rozdzielonych nimi (estakady, przejścia dla zwierząt, tunele, ochrona dolin rzek i strumyków);
- ograniczanie śmiertelności zwierząt na drogach (np. poprzez budowę przepustów i tuneli oraz ogradzanie dróg);
- zapewnianie sztucznego zasilania osłabionych populacji – jako działanie kompensacyjne;
- ograniczanie prowadzenia prac realizacyjnych do pory dziennej;
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia wszelkich prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych zasilających w wodę chronione obszary;
- rekompensowanie utraty fragmentu korytarzy poprzez odtworzenie go w innym miejscu i dowiązanie do sieci korytarzy poprzez tzw. „obwodnicę”;
- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych np. przesadzenie szczególnie cennych roślin;
- tworzenie stref ekotonowych na styku droga – las, pas zabudowy-las, las-pole (strefa przejściowa);
- rekultywacja terenów narażonych na degradację.

W celu uniknięcia negatywnych, uciążliwych hałasów np. drogowych preferuje się nasadzenia gatunków o największych zdolnościach tłumienia hałasu jak klon jawor, czy lipa drobnolistna (możliwie z pominięciem mocowania ekranów akustycznych). W fazie realizacji ze względu na dużą dynamikę zmian w natężeniu hałasu nie stosuje się tymczasowych urządzeń ochronnych. Zaleca się natomiast prowadzenie nowych prac budowlanych w sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej tylko

w porze dnia oraz optymalizację czasu pracy, tak by ograniczyć liczbę przejazdów ciężkich, samochodów i maszyn.

W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na gleby (a w konsekwencji też na wody podziemne) inwestycji drogowych, na etapie ich budowy i eksploatacji stosować można całą gamę działań prośrodowiskowych, m.in.:

- projektować i budować rozproszone odwodnienia drogi do otaczającego terenu (np. poprzez ograniczanie stosowania krawężników zwiększających okresową koncentrację zanieczyszczeń);
- chronić teren przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi i smarami używanymi w urządzeniach mechanicznych i pojazdach, poprzez zastosowanie mas bitumicznych i innych (właściwych) materiałów budowlanych;
- unikać nadmiernego niszczenia warstwy gleby, nie dopuszczać do naruszania stateczności skarp, czy niszczenia urządzeń melioracyjnych;
- stosować urządzenia proekologiczne i dbać o utrzymanie ich sprawności i właściwego funkcjonowania;
- używać środków chemicznych w sposób zapewniający właściwe działanie, a jednocześnie nie powodujący nadmiernego zanieczyszczenia środowiska.

Niepożądaną ingerencję w strukturę krajobrazu, powodującą częstokroć zasadnicze zmiany jego postaci i walorów można kształtować (zwłaszcza na etapie sporządzania planu miejscowego) poprzez m.in.:

- wprowadzanie ogrodzeń drewnianych zamiast betonowych;
- dostosowanie odpowiedniej kolorystyki i parametrów budynków;
- maskowanie zielenią elementów dysharmonijnych;
- odtworzenie czystego przedpola ekspozycyjnego, estetycznego tła przy pomocy działań porządkujących;
- usuwanie elementów dysharmonijnych, zasłaniających krajobraz;
- nakaz rekultywacji obszarów sąsiednich zniszczonych w trakcie realizacji przedsięwzięcia.

W przypadku konieczności ograniczenia, nieprzewidzianego obecnie negatywnego oddziaływania inwestycji budowlanych na wody podziemne priorytetem powinna być skuteczna ochrona ujęć wód podziemnych i źródeł, użytkowych zbiorników wód podziemnych, w szczególności GZWP oraz ich obszarów ochronnych, ale także zbiorników lokalnych, która obejmowałaby:

- identyfikację lokalnych ujęć wody położonych w pobliżu realizowanych inwestycji i ustalenie dla nich stref ochronnych (ze szczególnym uwzględnieniem zakazu lokalizowania w tych strefach zaplecza budowy, czy miejsc obsługi sprzętu budowlanego i pojazdów);
- wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych;
- stosowanie sprawnych technicznie maszyn i środków transportu podczas etapu budowy;
- zabezpieczenie (uszczelnienie) terenu zaplecza budowy;
- wyposażanie systemów odprowadzania wód opadowych w osadniki, piaskowniki i separatory substancji ropopochodnych;
- wyposażanie rowów szczelnych w zastawki, jako zabezpieczenie przed przedostaniem się zanieczyszczeń do wód podziemnych w przypadkach poważnych awarii;

- w miarę możliwości budowanie dróg na nasypach a nie w wykopach;
- rekultywacja terenów narażonych na zmianę i degradację;
- racjonalne stosowanie środków do zwalczania śliskości w okresie zimowym i środków ochrony roślin w okresie wegetacji upraw.

Zasady gospodarowania przestrzenią mające na celu lepsze dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do cech naturalnych, walorów i odporności środowiska na działanie człowieka zapisane w projekcie *Planu*:

- 1) *zakaz prowadzenia działalności przekraczających dopuszczalne wielkości oddziaływanie na środowisko poprzez emisję substancji i energii, w szczególności dotyczące wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania, zanieczyszczania powietrza, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, winno zamykać się na terenie działki budowlanej lub zespołu działek, na których jest wytwarzane;*
- 2) *zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem:*
 - a) *dróg publicznych i związanych z nimi urządzeń,*
 - b) *obiektów i sieci infrastruktury technicznej;*
- 3) *obowiązek ochrony przed hałasem dla istniejącej zabudowy i zapewnienia właściwego standardu akustycznego dla nowoprojektowanej zabudowy poprzez określenie dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi, tj.*
 - a) *dla terenów oznaczonych symbolem MN, MN/ML dopuszczalny poziom hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,*
 - b) *dla terenów oznaczonych symbolem MN/U, MN/P, U, U/MN, U/ML, P/U dopuszczalny poziom hałasu jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,*
 - c) *dla terenów oznaczonych symbolem RM dopuszczalny poziom hałasu jak dla terenów zabudowy zagrodowej,*
 - d) *dla terenów oznaczonych symbolem ML, ML/MN dopuszczalny poziom hałasu jak dla terenów rekreacyjno - wypoczynkowych;*
- 4) *wszelkie uciążliwości hałasowe nie mogą przekroczyć granic działki, do której Inwestor ma tytuł prawny;*
- 5) *wprowadza się zakaz prowadzenia prac niwelacyjnych i nadsypywania terenu w sposób utrudniający odpływ wód opadowych, a także radykalnie zmieniających naturalne uformowanie rzeźby terenu;*
- 6) *w celu ochrony terenów o walorach przyrodniczych ustanawia się ekologiczny system obszarów chronionych (ESOCH):*
 - a) *w skład ESOCH wchodzi dna dolin rzecznych Czerniejówki i Skrzyniczanki, suche doliny lasy, strefy ochrony warunków siedliskowych lasów w odległości 50m od brzegu lasu,*
 - b) *w obszarze ESOCH wprowadza się zakaz:*
 - *lokalizacji składowisk odpadów kopalnianych, przemysłowych i komunalnych,*
 - *lokalizacji grzebowisk zwierząt,*
 - *lokalizacji wylewisk nieczystości,*

– odprowadzania ścieków do wód i gruntu.

- 7) *na obszarach, które znajdują się w granicach Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego obowiązują ustalenia zgodnie z Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 73 poz. 1524;*
- 8) *dotyczy to obszarów oznaczonych na rysunkach planu (...);*
- 9) *na obszarach, które znajdują się w granicach Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują ustalenia zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Lubelskiego nr 40 z dn. 17 lutego 2006 r. w sprawie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Nr 65 poz. 1225;*
- 10) *dotyczy to obszarów oznaczonych na rysunkach planu (...),*
- 11) *w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych Zlewnię Bystrzycy w obszarze której leży cała gmina Jabłonna uznaje się za obszar chroniony;*
- 12) *w zlewni chronionej Bystrzycy obowiązują wymogi:*
 - a) *prowadzenia ściśle reglamentowanej, kontrolowanej eksploatacji wód podziemnych,*
 - b) *zabezpieczenia wód podziemnych przed zanieczyszczeniem poprzez wyznaczenie stref ochronnych wokół rejonów występowania źródeł,*
 - c) *ograniczenia do niezbędnego minimum robót melioracyjnych,*
 - d) *uruchamiania oczyszczalni ścieków z biologicznym stopniem oczyszczania,*
 - e) *selektywnego składowania odpadów w miejscach do tego przeznaczonych,*
 - f) *wprowadza się zakaz prowadzenia prac hydrotechnicznych polegających na prostowaniu koryt rzek Czerniejówki i Skrzyniczanki, odcinaniu zakoli, zasypywaniu starorzeczy,*
 - g) *wprowadza się zakaz obniżania zwierciadła wód gruntowych na terenach podmokłych,*
 - h) *ustala się obowiązek utrzymania koryta rzek Czerniejówki i Skrzyniczanki w stanie naturalnym, z ograniczeniem regulacji do przypadków związanych z konserwacją /odmulanie i pogłębianie koryta rzeki/ i budową zbiorników retencyjnych; obowiązuje kształtowanie biologicznej obudowy koryta rzeki,*
 - i) *wprowadza się zakaz odprowadzania ścieków do wód i gruntów,*
 - j) *wprowadza się zakaz usuwania zarośli i zadrzewień łęgowych ze strefy brzegowej rzeki za wyjątkiem przypadków służących konserwacji i działaniom przeciwpowodziowym-selekcja i wycinka drzew winna być wówczas uzgodniona z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody,*
 - k) *adaptuje się istniejące zbiorniki wodne,*
 - l) *wprowadza się obowiązek ochrony źródeł; wyznacza się obszar ochrony źródłiskowej we wsi Tuszów;*
 - m) *wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych w dnach dolin rzecznych Czerniejówki i Skrzyniczanki oraz w dnach suchych dolin,*
 - n) *adaptuje się strefę ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody Wilczopole ustanowioną decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie Nr OS. II. 6210/250/95 z dnia 1995.06.29.*
 - o) *w strefie ochrony pośredniej ww. ujęcia obowiązują następujące zakazy:*

- *wprowadzanie ścieków komunalnych i gospodarczych do ziemi i wód powierzchniowych,*
- *rolniczego wykorzystania ścieków, w tym stosowania gnojowicy,*
- *przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych,*
- *intensywnego nawożenia gruntów nawozami mineralnymi tj. stosowania nawozów sztucznych w dawkach nie przekraczających 150 kg/ha czystego składnika nawozów azotowych, fosforowych i potasowych, w tym 20 kg/ha nawozów azotowych /tj. 40 kg/N/ha na rok/,*
- *używania wysokotoksycznych i trudno rozkładających się środków ochrony roślin, zawierających w swoim składzie lindan i inne grupy chlorowanych węglowodorów,*
- *zaprawiania ziarna siewnego preparatami grzybobójczymi, które zawierają rtęć /GT i RG/,*
- *składowania odpadów hodowlanych i roślin /kiszonki/ na nieutwardzonym podłożu,*
- *budowy osiedli mieszkaniowych na terenie zewnętrznym ochrony pośredniej bez kanalizacji sanitarnej, a w okresie przejściowym bez szczelnych szamb,*
- *budowy dróg publicznych bez uzgodnienia technologii, realizacji i odwodnienia z użytkownikiem ujęcia i tut. Wydziałem,*
- *lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych,*
- *wydobywania kopalin (żwiru i piasku),*
- *wykonywania odwodnień budowlanych i górniczych,*
- *lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm hodowlanych,*
- *lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu,*
- *lokalizacji punktów mycia pojazdów mechanicznych bez wymaganych urządzeń do neutralizacji ścieków, o/ urządzania parkingów i obozowisk,*
- *lokalizowania nowych ujęć wody,*
- *lokalizowania cmentarzy i grzebania zwierząt.*

Zastosowanie się do ustaleń projektowanego dokumentu i powyższych propozycji powinno znacznie ograniczyć lub wykluczyć zupełnie negatywne oddziaływania na środowisko wynikających z realizacji ustaleń Planu.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówią, że zakres Prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Planu* (w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000). W przypadku przedmiotowych zmian lokalizacja projektowanych funkcji wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego, inwestorów i właścicieli poszczególnych działek, dlatego też przedstawienie innych rozwiązań lokalizacyjnych pojedynczych działek jest utrudnione. Tereny objęte zmianami obejmuje

konkretne obszary, na których było zapotrzebowanie na zmianę funkcji, dlatego *Plan* zostały dostosowany do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych lokalizacji. Determinantami rozmieszczenia poszczególnych funkcji były również już istniejące obszary zainwestowania urbanistycznego.

13. PODSUMOWANIE

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej opracowaniu są ustalenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna. W wyniku przeprowadzonych badań i obserwacji terenu przedstawiono szereg wniosków, które powinny być wzięte pod uwagę przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego.

Plan wprowadza funkcje związane z zagospodarowaniem osadniczym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, mieszana), terenami usługowymi i produkcyjnymi, terenami otwartymi (tereny rolnicze, lasy, wody, tereny zielone), terenami infrastruktury komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej. Większość wyznaczonych funkcji kontynuuje zagospodarowanie występujące na sąsiednim obszarze i związane jest z rozwojem społeczno – gospodarczym gminy.

Zaproponowane w projektowanym dokumencie funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość utrzymania trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska na terenie gminy. Planowane funkcje rozmieszczone zostały w sposób eliminujący lub ograniczający do minimum zagrożenia i negatywne oddziaływania, co potwierdził szczegółowo przeanalizowany stan i cechy elementów przyrodniczych oraz określenie wielkości i zasięgów zagrożeń dla przyrody, geosystemu i ludzi.

Po zastosowaniu przedstawionych działań łagodzących i ograniczających niepożądany wpływ poszczególnych funkcji nie przewiduje się, aby projekt oddziałował na środowisko w sposób znacząco negatywny.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach przeprowadzanej procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- uzgodniono z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zakres i stopień szczegółowości prognozy,
- sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko projektu Planu,
- projekt wraz z prognozą podlegał opiniowaniu przez właściwe organy, które wydały stosowne opinie,
- wyłożono projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na ustawowo określony okres oraz umożliwiono społeczeństwu wnoszenie uwag do projektu i prognozy,

Plan miejscowy ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz wskazanie i uregulowanie stanu przestrzeni publicznych. Uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza

kierunki zmian. Zapisy planu mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni.

Podstawę prawną *Prognozy oddziaływania na środowisko* stanowi:

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1496 z późn. zm. t.j.);
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. z 2018 r. poz. 810 z późn. zm. t.j.);
- Uchwała Nr VIII/51/2015 Rady Gminy Jabłonna z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, które zostały wymienione w rozdziale „14. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

Głównym celem *Prognozy* jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie planu.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu planu,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu planu celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów planu, tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń planu dla środowiska przyrodniczego.

Opracowanie prognostyczne uwzględnia i wykorzystuje inwentaryzacyjne, studialne i planistyczne źródła informacji odnoszące się do zagadnienia środowiska przyrodniczego obszaru opracowania, jak również publikacje dotyczące metod przeprowadzania analiz skutków środowiskowych.

Kluczowymi dokumentami w powiązaniu, z którymi została sporządzona *Prognoza* były:

- Projekt zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna,;
- Ekofizjografia podstawowa Gminy Jabłonna,;

oraz inne wymienione w rozdziale 14. Wykaz wykorzystanych materiałów.

Celem zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonna jest:

- ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego;
- ochrona lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego oraz ukształtowanie prawidłowego układu komunikacyjnego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań;
- określenie przeznaczenia oraz zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, tak aby umożliwić kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska i zdrowia ludzi oraz wartości kulturowych gminy.

Plan ustala następujące przeznaczenie terenów oznaczone symbolami:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – **MN**,
- tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej – **MN/U**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej – **MN/ML**,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i nieuciążliwej aktywności gospodarczej – **MN/P**,
- tereny zabudowy zagrodowej – **RM**,
- tereny zabudowy usługowej – **U**,
- tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem mieszkalnictwa jednorodzinnego – **U/MN**,
- tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy letniskowej – **U/ML**,
- tereny zabudowy letniskowej – **ML**,
- tereny zabudowy letniskowej i jednorodzinnej – **ML/MN**,
- tereny obiektów produkcyjnych składów i magazynów z dopuszczeniem usług – **P/U**,
- tereny upraw polowych i ogrodnich – **R**,
- tereny łąk – **Zł**,
- tereny lasów – **ZL**,
- tereny zieleni naturalnej – **ZN**,
- tereny wód otwartych – **WS**,
- tereny urządzeń elektroenergetycznych – **E**,
- droga główna ruchu przyspieszonego - wojewódzka – **KDGW Nr 835**,
- droga zbiorcza powiatowa – **KDZ-P**,
- droga lokalna – gminna – **KDL-G**,
- droga dojazdowa – gminna – **KDD-G**,
- droga wewnętrzna – **KDW**,
- tereny komunikacji pieszo-jezdnej – **KXL**.

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

W projekcie planu przedstawiono szereg wskaźników odnoszących się do ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców, które mogą posłużyć oceny efektywności realizacji planu miejscowego.

Ze względu na położenie geograficzne gminy, szereg zasad z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego. wprowadzonych w dokumentach planistycznych oraz zasięg oddziaływań projektowanych zmian w istniejącym zagospodarowaniu, nie przewiduje się aby realizacja zapisów *Planu* mogła spowodować transgraniczne oddziaływania na środowisko.

Gmina Jabłonna położona jest w powiecie lubelskim, według podziału fizjograficznego Polski gmina leży w obrębie mezoregionu Wyniosłość Giełczewska. Obszar opracowania charakteryzuje się nieznacznie pofałdowaną rzeźbą terenu. Cały obszar gminy objęty jest różnymi formami ochrony ekologicznej: ok. 3/4 powierzchni gminy znajduje się w granicach Czarniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, natomiast jej południowo - wschodni fragment leży w obrębie

Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Przedmiotem ochrony są w obu przypadkach cenne skupiska roślin oraz klasyczna wyżynna rzeźba terenu.

Podłoże zbudowane z lessów i utworów lessowatych, utworów pyłowych, margli i piasków, dało podstawę do wytworzenia się na terenie gminy charakterystycznych gleb pławowych. Pod względem bonitacyjnym zdecydowanie przeważają gleby klasy III i IV (a i b), zajmując łącznie niemal 70 % powierzchni gminy. Obszar gminy z uwagi na bogate ukształtowanie terenu, zagrożony jest erozją wodną i wąwozową. Na obszarze gminy Jabłonna nie ma udokumentowanych złóż kopalin użytecznych, jak również brak jest przesłanek geologicznych dla ich udokumentowania.

Gmina charakteryzuje się rzadką siecią rzeczną o małej zasobności wodnej. Na terenie gminy bierze początek Czerniejówka (Kol. Piotrków) i jej dopływ Skrzyniczanka (Skrzynice) oraz Potok spod Tuszowa. Zasadniczym piętnem wodonośnym na obszarze gminy są wody kredowe, znajdujące się na głębokości kilku do kilkunastu metrów.

Obszar opracowania leży w strefie klimatu umiarkowanego o narastających w kierunku wschodnim wpływach klimatu kontynentalnego, zaś w regionalizacji klimatycznej Lubelszczyzny, sytuuje się w dziedzinie lubelsko-chełmskiej (uważanej za najbardziej sprzyjającą człowiekowi).

Ważnymi ośrodkami różnorodności biologicznej są obszary leśne oraz dolina Czerniejówki, w której dnie zachowały się niewielkie fragmenty lasów siedlisk mokrych i wilgotnych ze zdecydowaną dominacją olszy czarnej. Ponadto występuje roślinność łąkowa i szuwarowa, przydrożna, śródpolna, pełniąca rolę migracyjnych korytarzy i sięgaczy ekologicznych, urozmaicającą krajobraz, podnoszącą walory estetyczno-krajobrazowe oraz zabezpieczającą przed procesami erozyjnymi i stepowieniem. Na obszarze gminy stwierdzono 16 gatunków roślin rzadkich i chronionych siedlisk leśnych. Występują one głównie w Lesie Mętowskim, Leśnictwie Piotrków i lesie koło wsi Piotrkówek. Stanowiska tych roślin gwałtownie zanikają w wyniku różnorodnej działalności antropogenicznej (osuszanie łąk, zanieczyszczenie wód, zręby zupełne).

Występujące w omawianym rejonie zwierzęta są charakterystyczne dla dominującego tu krajobrazu rolniczego z mozaiką pól uprawnych, niewielkich kompleksów leśnych, pojedynczych drzew na miedzach i przy drogach. Najbogatszy pod względem faunistycznym jest obszar w dnie doliny Czerniejówki, Krzczonowski Park Krajobrazowy oraz Las Skrzynicki.

Na obszarze gminy wprowadza się Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH), który współtworzą elementy przyrodnicze (dna dolin Czerniejówki, Skrzyniczanki i Potoku spod Tuszowa, suche doliny i lasy ze strefami ochrony warunków siedliskowych w odległości 50 m od skraju lasu) wykazujące ciągłość przestrzenną.

Na obszarze gminy Jabłonna występują następujące obszary i obiekty prawnie chronione:

- Krzczonowski Park Krajobrazowy,
- Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszary Natura 2000, specjalny obszar ochrony siedlisk Chmiel PLH060001,
- Obszary Natura 2000, specjalny obszar ochrony siedlisk Olszanka PLH060012,
- Pomniki przyrody - dąb szypułkowy.

Na podstawie innych ustaw ochronie podlegają: lasy ochronne, strefy ochronne ujęć wód podziemnych, zlewnia chroniona Bystrzycy.

Na terenie gminy zlokalizowane są cenne obszary i obiekty, które objęte są ochroną na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, są to obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, wpisane do gminnej ewidencji zabytków, stanowiska archeologiczne.

Brak aktualnego planu miejscowego dla danego terenu powoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Sytuacja taka utrudnia kształtowanie ładu przestrzennego zgodnie z aktualnymi potrzebami oraz skuteczną ochronę środowiska przyrodniczego na terenie gminy.

Generalnie nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, rozumianych, jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, w wyniku realizacji postanowień opisywanego dokumentu.

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są naturalne procesy degradacji środowiska jak i też działalność człowieka, wśród których wyróżnić można zagrożenia powierzchni ziemi, gleb, wód, powietrza, roślin, zwierząt systemu przyrodniczego oraz krajobrazu.

Pomimo wystąpienia pewnych zagrożeń oraz biorąc pod uwagę charakter i skalę zmian wprowadzonych w prognozowanym dokumencie nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań rozumianych, jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska wynikających z realizacji ustaleń *Planu*.

Analizowany projekt Planu uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale i wojewódzkim. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.

Z terenami o funkcji zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, letniskowej, usługowej, produkcyjnej, potencjalnie może związana być:

- emisja zanieczyszczeń do atmosfery (wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza);
- emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych;
- wytwarzanie odpadów komunalnych;
- wprowadzenie ścieków i innych zanieczyszczeń do wód lub do gruntu;
- przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu;
- zmiany w krajobrazie;
- zmiany szaty roślinnej i składu gatunkowego fauny;
- ryzyko wystąpienia awarii.

Na tym etapie nie identyfikuje się wprowadzenia funkcji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Skutki utrzymania terenów leśnych, rolnych i zieleni nieurządzonej. Projekt utrzymuje istniejące przeznaczenie części terenów otwartych. Obszary te wyróżniają się wysokimi walorami

przyrodniczymi oraz stanowią cenne siedliska. Utrzymanie terenów zieleni związanych głównie z doliną rzeczną i lokalnymi obniżeniami terenu, pozwoli na utrzymanie w miarę ciągłej struktury ekologicznej. Umożliwi to zachowanie siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a co za tym idzie na utrzymanie bioróżnorodności terenu i ochronę obszarów cennych przyrodniczo. Zachowanie przeznaczenia tych terenów będzie w dalszym ciągu pozytywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze.

Skutki utrzymania terenów wód powierzchniowych. Tereny te stanowią ośnowę systemu przyrodniczego gminy. Ich utrzymanie będzie miało bardzo korzystny wpływ na środowisko przyrodnicze, pozwoli zachować wysoką bioróżnorodność obszaru.

Skutki utrzymania i wprowadzenia obszarów przeznaczonych pod drogi publiczne. W projekcie uwzględnione zostały przebiegi istniejących dróg wojewódzkich oraz dróg lokalnych. Należy mieć na uwadze, iż wprowadzone nowe tereny budowlane będą wymagały wprowadzenie również dróg, które zapewnią obsługę komunikacyjną. Wiąże się to z wprowadzeniem nawierzchni utwardzonych, co spowoduje trwałe przekształcenie wierzchniej warstwy litosfery oraz zmianę stosunków wodnych, generowanie drgań, wzrost emisji spalin.

W niniejszej *Prognozie*:

- 1) przeanalizowano i oceniono zgodność ustaleń projektu *Planu* z obowiązującymi dokumentami planistycznymi oraz strategiami i programami – stwierdzając, że ustalenia respektują wytyczne obowiązujących dokumentów;
- 2) przeanalizowano i oceniono stan środowiska na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko w skutek realizacji ustaleń *Planu* wykazując, że oddziaływania te mogą być związane głównie z realizacją infrastruktury technicznej i dróg oraz zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Wskazano, że ustalenia *Planu* dążą do likwidacji obecnych uciążliwości poprzez wprowadzenie zapisów ograniczających emisję ścieków do gruntu i wód podziemnych, ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza, ograniczenie hałasu, ochrona szaty roślinnej oraz ochrona siedlisk zwierzęcych;
- 3) przeanalizowano i oceniono problemy ochrony środowiska istotne z punktu ustaleń *Planu* w szczególności w odniesieniu do obszarów i obiektów chronionych, w odniesieniu do których zastosowano ustalenia chroniące i zapobiegające zagrożeniom środowiska;
- 4) przeanalizowano i oceniono ustalenia z zakresu ochrony środowiska i zdrowia ludzi wymagane przepisami krajowymi i międzynarodowymi, wykazując, iż przepisy te są uwzględnione;
- 5) przeanalizowano i oceniono poszczególne ustalenia *Planu* wykazując rodzaje oddziaływań pozytywnych, negatywnych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych, bezpośrednich, pośrednich, skumulowanych na poszczególne komponenty środowiska w odniesieniu do stanu istniejącego;
- 6) przeanalizowano i oceniono zabiegi łagodzące i kompensacje zastosowane w projekcie, które mają niwelować negatywne skutki realizacji ustaleń *Planu*, wskazując jednocześnie pozytywny kierunek rozwiązań;
- 7) przeanalizowano i wskazano w większości przypadków brak możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w *Planu* lub wskazano rozwiązania alternatywne
- 8) wykazano brak oddziaływań transgranicznych.

15. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Opracowania:

- Ekofizjografia podstawowa Gminy Jabłonna;
- Obecnie obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna.
- Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Jabłonna 2016-2023, Jabłonna 2015;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/396/2012 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 lipca 2012 r.;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, Lublin 2016;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015;
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2008;
- Raport o Stanie Środowiska Województwa Lubelskiego w 2010 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Lublin 2015;
- Raport o Stanie Środowiska Województwa Lubelskiego w 2011 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Lublin 2016;
- Raport o Stanie Środowiska Województwa Lubelskiego w 2012 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Lublin 2017.

Akty prawne:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 810 z późn. zm. t.j.).
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1496 z późn. zm. t.j.).
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm. t.j.).
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614. t.j.).

- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161.t.j.).
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 10 z późn. zm. t.j.).
- Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 650 z póź. zm. t.j.).
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 650 z póź. zm. t.j.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2018 r. poz. 650 z póź. zm. t.j.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r. poz. 992 z póź. zm. t.j.).
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018 r. poz. 1152 t.j.).
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2018 r. poz. 954, z późn. zm. t.j.).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007, Nr 120, poz. 826 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. o przedsięwzięciach mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1883).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, których wprowadzenie w ściekach przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (Dz. U. 2005, Nr 233, poz. 1988).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia (Dz. U. Nr 103, poz. 664).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510).

Strony internetowe:

- www.geoportal.gov.pl
- www.imgw.pl
- www.jablonna.lubelskie.pl
- www.mrr.gov.pl
- www.natura2000.gdos.gov.pl
- www.pgi.gov.pl
- www.stat.gov.pl